2020_13_951_986

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

2020_13_951_986

[2020] 13 S.C.R. 951

രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും

v.

ഹീം സിംഗ്

(സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 3340/2020)

2020 ഒക്ടോബർ 29

[ജസ്റ്റിസ് ഡോ. ധനഞ്ജയ വൈ. ചന്ദ്രചൂഡ്, ജസ്റ്റിസ് ഇന്ദിര ബാനർജി]

സേവന നിയമം - അച്ചടക്ക നടപടിക്ക് ശേഷം സർവീസിൽ നിന്ന് പിരിച്ചുവിടൽ - എതിർകക്ഷിയെ സംസ്ഥാന പോലീസ് സർവീസിൽ കോൺസ്റ്റബിളായി നിയമിച്ചു - അനുവദിച്ച അവധി കഴിഞ്ഞ് 3 ദിവസം അധികമായി അവധിയിൽ പ്രവേശിച്ചു എന്നതാണ് എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ ആരോപിക്കപ്പെട്ടത് - അതിനുശേഷം കുറച്ച് ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ്, ഐ.പി.സി. 302-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള കൊലപാതക കുറ്റത്തിന് ഇദ്ദേഹം അറസ്റ്റിലായി - എതിർകക്ഷിയും കൊല്ലപ്പെട്ട ഇരയും തമ്മിൽ ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തർക്കമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ആരോപിക്കപ്പെട്ടു - കൂടാതെ, എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവിനെ പാമ്പ് കടിക്കുകയും ഇര മന്ത്രവാദം ഉപയോഗിച്ച് ചികിത്സ നൽകുകയും ചെയ്തുവെങ്കിലും ഫലം കാണാതെ പിതാവ് മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു - ഈ സംഭവത്തിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് ഇരയോട് വിരോധമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ഇയാളെ കൊല്ലുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നുവെന്നും പ്രോസിക്യൂഷൻ വാദിച്ചു - ഇരയുടെ മരണം അജ്ഞാത വാഹനവുമായുള്ള അപകടം മൂലമാണ് സംഭവിച്ചത് - സംഭവത്തിന് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് എതിർകക്ഷിയിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ജീവന് ഭീഷണിയുണ്ടെന്ന് കൊല്ലപ്പെട്ടയാൾ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ അറിയിച്ചിരുന്നുവെന്ന് വിചാരണ കോടതി കണ്ടെത്തി - പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളിൽ പലരും (പി.ഡബ്ല്യു. 3, 4, 5, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 34) കൂറുമാറുകയും, പി.ഡബ്ല്യു. 1-ന്റെ മൊഴിയിലെ വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ കാരണം അതിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് സുരക്ഷിതമല്ലെന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു - എതിർകക്ഷിക്ക് സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുകയും ഇദ്ദേഹത്തെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, രാജസ്ഥാൻ സിവിൽ സർവീസസ് (ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ, കൺട്രോൾ ആൻഡ് അപ്പീൽ) ചട്ടങ്ങൾ 1958 പ്രകാരമുള്ള അച്ചടക്ക നടപടിക്രമങ്ങളിൽ, അവധിയിൽ പ്രവേശിച്ച പോലീസ് സേനാംഗമായ എതിർകക്ഷി കൊലപാതകക്കുറ്റം ചെയ്തുവെന്ന നടപടിപ്പിഴവിന്റെ (Misconduct) ആരോപണങ്ങൾ അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി കണ്ടെത്തി - തുടർന്ന്, ഇദ്ദേഹത്തെ സർവീസിൽ നിന്ന് പിരിച്ചുവിട്ടു -

2020_13_951_986

എതിർകക്ഷി നൽകിയ അപ്പീലും പുനഃപരിശോധനാ ഹർജിയും തള്ളി – എതിർകക്ഷി നൽകിയ റിട്ട് ഹർജി ഹൈക്കോടതിയിലെ സിംഗിൾ ജഡ്ജിയും തള്ളി – എന്നാൽ, ഹൈക്കോടതിയുടെ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് സിംഗിൾ ജഡ്ജിയുടെ വിധി റദ്ദാക്കുകയും ശമ്പള കുടിശ്ശിക ഇല്ലാതെ എതിർകക്ഷിക്ക് തുടർ ആനുകൂല്യങ്ങളോടെ സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു – അപ്പീലിൽ വിധി: അച്ചടക്ക നടപടിയിലെ തെളിയിക്കൽ നിലവാരം ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ നിലവാരത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ് – ക്രിമിനൽ കേസിൽ, തെളിയിക്കൽ നിലവാരം ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കുമപ്പുറമുള്ള തെളിവ് ആണെങ്കിൽ, ഒരു വകുപ്പുതല നടപടിയിലെ തെളിവ് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു – ഈ കേസിൽ, ഇരയുടെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ സ്ഥലത്തും സമയത്തും എതിർകക്ഷിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന ട്രാക്ടറും പി.ഡബ്ലു. 1-ഉം പി.ഡബ്ലു. 3-ഉം കണ്ടതായി റിപ്പോർട്ടുണ്ട് – എതിർകക്ഷിയെ സഹപ്രതികളിൽ ഒരാളോടൊപ്പം ആ സമയത്ത് കണ്ടിരുന്നു – ഈ സാഹചര്യങ്ങൾ, കൊലപാതകത്തോട് അനുബന്ധിച്ച് 2 ദിവസം അവധിക്ക് ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള, കൊലപാതക സമയത്തെ എതിർകക്ഷിയുടെ സഞ്ചാരങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു – ഇത് സെഷൻസ് വിചാരണയിൽ കൊലപാതകക്കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ മതിയായേക്കില്ല – എന്നാൽ, കക്ഷിക്കുള്ള ഈ ബന്ധം പോലീസ് സേനയുടെ സൽപ്പേര് ബാധിക്കുമെന്ന് നിഗമനം ചെയ്യാൻ സ്റ്റേറ്റിന് മതിയായ തെളിവുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു – അത്തരമൊരു ജീവനക്കാരനെ സർവീസിൽ തിരിച്ചെടുക്കുന്നത് പോലീസ് സേനയുടെ വിശ്വാസ്യതയും പൊതുജനവിശ്വാസവും ഇല്ലാതാക്കും – അതിനാൽ, പുനഃസ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ നിർദ്ദേശം റദ്ദാക്കി.

അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ സംബന്ധിച്ച് ഇപ്രകാരം വിധിച്ചിരിക്കുന്നു – ഇതിൽ രണ്ട് വശങ്ങളാണുള്ളത് – ആദ്യത്തേത് വസ്തുതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള അധികാരം അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിക്കാണെന്നുള്ളതും സർവീസിലെ അച്ചടക്കവും കാര്യക്ഷമതയും നിലനിർത്തുന്നതിൽ തൊഴിലുടമയ്ക്കുള്ള സ്വയംഭരണാധികാരവും കണക്കിലെടുത്തു കൊണ്ടുള്ള സംയമനത്തിന്റെ നിയമമാണ് – എന്നാൽ രണ്ടാമത്തേത് അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ തെളിവുകളുടെ അഭാവത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ അവ യുക്തിരഹിതമോ ആണെങ്കിൽ ഇടപെടാൻ കോടതിക്ക് അധികാരമുണ്ടെന്ന തത്വമാണ് – സുപ്രധാനമായ തെളിവുകൾ പരിഗണിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുന്നത് നിയമപരമായ അർത്ഥത്തിൽ വസ്തുതകളുടെ വികലമായ നിർണ്ണയമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ് – കൂടാതെ കണ്ടെത്തലുകളോ ശിക്ഷയോ തെളിവുകളുടെ തൂക്കത്തിനോ അല്ലെങ്കിൽ ദുരാചാരത്തിനോ ആനുപാതികമല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ ഇടപെടാനുള്ള കോടതിയുടെ അധികാരം സർവീസ് നിയമശാസ്ത്രം അംഗീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.

2020_13_951_986

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി

വിധി: <u>അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവുകൾ</u>

1. തെളിവുകളുടെ പൂർണ്ണമായ പരിശോധന സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, എതിർകക്ഷിയും കൊല്ലപ്പെട്ട ഇരയും തമ്മിൽ മുൻപുതന്നെ ശത്രുത നിലനിന്നിരുന്നു എന്നാണ്. ഈ ശത്രുത ആദ്യം ഒരു ഭൂമി തർക്കത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് ഉടലെടുത്തത്. എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവിന്റെ മരണശേഷം, അതിന് ഇരയെ കുറ്റപ്പെടുത്തിയതിലൂടെ, അവർ തമ്മിലുള്ള ശത്രുത വളരെയധികം വർദ്ധിച്ചു. എതിർകക്ഷി പരസ്യമായി ഇരയ്ക്ക് മരണഭീഷണി മുഴക്കുന്നിടത്തോളം ഇത് എത്തിയെന്ന് വ്യക്തമാണ്. ഇത് കാരണം, തന്റെ സുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണിയുണ്ടെന്ന് കണ്ട് ഇര എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ ഒരു പോലീസ് പരാതി നൽകാനും ഇടയാക്കി. ഇരയുടെ മരണത്തിലേക്ക് നയിച്ച സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഇരയുടെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ സ്ഥലത്തും സമയത്തും എതിർകക്ഷിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന ട്രാക്ടറും പി.ഡബ്ല്യു. 1-ഉം പി.ഡബ്ല്യു. 3-ഉം കണ്ടതായി റിപ്പോർട്ടുണ്ട്. എതിർകക്ഷിയെ സഹപ്രതികളിൽ ഒരാളോടൊപ്പം ആ സമയത്ത് കണ്ടിരുന്നു. ഈ സാഹചര്യങ്ങൾ, കൊലപാതകത്തോട് അനുബന്ധിച്ച് 2 ദിവസം അവധിക്ക് ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള, കൊലപാതക സമയം സംബന്ധിച്ചുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ സഞ്ചാരങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് സെഷൻസ് വിചാരണയിൽ കൊലപാതകക്കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ മതിയായേക്കില്ല. എന്നാൽ, എതിർകക്ഷിക്കുള്ള ഈ ബന്ധം പോലീസ് സേനയുടെ സൽപ്പേരിനെ ബാധിക്കുമെന്ന് നിഗമനം ചെയ്യാനും, സേനാംഗമെന്ന നിലയിൽ എതിർകക്ഷിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം പൊതുഭരണക്രമത്തിന്റെ താൽപ്പര്യത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് തീരുമാനിക്കാനും സ്റ്റേറ്റിന് മതിയായ തെളിവുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഇരയുടെ കൊലപാതകത്തിനുള്ള ശ്രദ്ധാലോചനയിൽ എതിർകക്ഷിയെ ഉൾപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമോ എന്നത് വിഷയത്തിന്റെ ഒരു വശമാണ്. ഒരു ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ പോലും ശ്രദ്ധാലോചനാ കുറ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് നേരിട്ടുള്ള തെളിവ് ലഭിക്കാൻ പ്രയാസമാണ് എന്നത് വ്യക്തമാണ്. ഇതിൽ നിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു വിഷയമാണ്, ഇരയുടെ മരണത്തിലേക്ക് നയിച്ച സാഹചര്യങ്ങളുമായുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ ബന്ധം, പോലീസ് സേനയുടെ സമഗ്രതയെയും സൽപ്പേരിനെയും ബാധിക്കാതെ സംസ്ഥാന പോലീസ് സേനയിൽ തുടരാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അർഹതയെ ബാധിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നത്. പിന്നീടുള്ള ഈ വശത്തിലാണ് ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിയിലെ യുക്തിക്ക് പോരായ്മയുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയത്. [ഖണ്ഡിക 28] [979-ഇ-എച്ച്; 980-എ-സി]

2020_13_951_986

<u>അച്ചടക്ക വിഷയങ്ങളിലെ നീതിന്യായപരമായ പുനഃപരിശോധന</u>

2. അച്ചടക്ക വിഷയങ്ങളിൽ നീതിന്യായപരമായ പുനഃപരിശോധന നടത്തുമ്പോൾ, രണ്ടുവശവും ഉള്ള ഒരു സ്രേണി നിലവിലുണ്ട്. ആദ്യത്തേത് സംയമന നിയമം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. രണ്ടാമത്തേത്, എപ്പോഴാണ് ഇടപെടൽ അനുവദനീയമാകുന്നത് എന്ന് നിർവചിക്കുന്നു. സംയമന നിയമം നീതിന്യായപരമായ പുനഃപരിശോധനയുടെ വ്യാപ്തിയെ പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു. ഇതിന് കൃത്യമായ കാരണമുണ്ട്. ഒരു നടപടിപ്പിഴവ് സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം പ്രാഥമികമായി അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ പരിധിയിലാണ് വരുന്നത്. ന്യായാധിപൻ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കുന്നില്ല. ഒരു തൊഴിലുടമയുടെ സ്ഥാനം ന്യായാധിപൻ വഹിക്കുന്നുമില്ല. അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ വസ്തുതാപരമായ കണ്ടെത്തലിനോടുള്ള ആദരവ് എന്നത്, സർവീസിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ നടത്തിപ്പിന് ഉത്തരവാദി തൊഴിലുടമയാണ് എന്ന ആശയത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമാണ്. അച്ചടക്ക അന്വേഷണങ്ങൾ സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ, നീതിന്യായ നടപടികളിൽ ബാധകമാകുന്ന കർശനമായ തെളിവ് നിയമങ്ങൾ അവയ്ക്ക് ബാധകമല്ല. അതിനാൽ, തെളിയിക്കലിന്റെ നിലവാരം ക്രിമിനൽ വിചാരണയെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന, ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കുമപ്പുറമുള്ള തെളിവ് എന്ന കർശന നിലവാരമല്ല, മറിച്ച് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്ന സിവിൽ നിലവാരമാണ്. സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കമെന്ന ഈ നിയമത്തിനുള്ളിൽ, സന്ദർഭത്തെയും വിഷയത്തെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി വിവിധ സമീപനങ്ങൾ ഉണ്ട്. സ്രേണിയുടെ ആദ്യ അറ്റം ആദരവിലും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും അധിഷ്ഠിതമാണ് – അതായത്, വസ്തുതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള അധികാരി എന്ന നിലയിൽ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ സ്ഥാനത്തോടുള്ള ആദരവും, സർവീസിലെ അച്ചടക്കവും കാര്യക്ഷമതയും നിലനിർത്തുന്നതിൽ തൊഴിലുടമയ്ക്കുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും. സ്രേണിയുടെ മറ്റേ അറ്റത്ത് നിലകൊള്ളുന്ന തത്വം എന്തെന്നാൽ, അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ തെളിവുകളില്ലാത്തതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ അവ വികൃതമാക്കപ്പെട്ടാലോ ഇടപെടാൻ കോടതിക്ക് അധികാരമുണ്ട് എന്നതാണ്. നിർണ്ണായകമായ തെളിവുകൾ പരിഗണിക്കുന്നതിൽ വരുത്തുന്ന വീഴ്ച, വസ്തുതാപരമായ കണ്ടെത്തൽ വികൃതമാണ് എന്ന് നിയമം കരുതുന്നതിന്റെ ഒരു ഉദാഹരണമാണ്. ആനുപാതികത്വം നമ്മുടെ നിയമസംഹിതയിൽ വേരുന്നിയ ഒരു സവിശേഷതയാണ്. തെളിവിന്റെയോ അല്ലെങ്കിൽ നടപടിപ്പിഴവിന്റെയോ ഭാരവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ കണ്ടെത്തലുകളോ ശിക്ഷയോ ആനുപാതികമല്ലാതെ വരുമ്പോൾ ഇടപെടാൻ കോടതിക്ക് അധികാരമുണ്ടെന്ന് സേവന നിയമങ്ങൾ വളരെക്കാലമായി അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് അറ്റങ്ങൾ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന തീരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ സ്ഥിരമായി സഞ്ചരിക്കുന്നതിലാണ് നീതിന്യായപരമായ പാടവം നിലകൊള്ളുന്നത്. ന്യായാധിപന്മാർ

2020_13_951_986

നീതിന്യായപരമായ പുനഃപരിശോധന നടത്തുമ്പോൾ കേവലം 'ഇടപെടില്ല' എന്ന തത്വത്തിൽ (hands-off mantra) മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല. ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തൽ ഏതെങ്കിലും തെളിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനായി ഒരു പ്രാഥമിക തലത്തിലുള്ള പരിശോധന നടത്തുന്നു. നടപടിപ്പിഴവിന്റെ ആരോപണത്തെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ ചില തെളിവുകൾ ഉണ്ടെന്ന് കോടതിയുടെ മനസ്സാക്ഷിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താനും വികൃതമാക്കപ്പെടുന്നത് തടയാനും വേണ്ടിയാണിത്. എന്നാൽ, ഇത് ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്താനോ, ന്യായാധിപന് കൂടുതൽ ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് പകരം വയ്ക്കാനോ കോടതിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നില്ല. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് മുകളിൽ പറഞ്ഞ ആദ്യ തത്വത്തെ ലംഘിക്കുന്നതിന് തുല്യമാകും. ശക്തമായ സാമാന്യബുദ്ധി പ്രയോഗിക്കുന്നതാണ് ആത്യന്തികമായ വഴികാട്ടി, അത് കൂടാതെ ന്യായാധിപരുടെ വൈദഗ്ധ്യം വ്യർത്ഥമാണ്. [ഖണ്ഡിക 33] [982-ജി-എച്ച്; 983-എ-ജി]

<u>കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിന്റെ ഫലം</u>

3. ഈ കേസിൽ, എതിർകക്ഷിയെ കൊലപാതക കുറ്റത്തിൽ നിന്നും കുറ്റവിമുക്തനാക്കി. വിചാരണ എങ്ങനെയാണ് കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിലേക്ക് നയിച്ചതെന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ മുകളിൽ വിശദമായി വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ വിധി അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിന് അന്ത്യം കുറിക്കുന്നില്ല. അച്ചടക്ക അന്വേഷണം ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കുമപ്പുറമുള്ള തെളിവ് എന്ന മാനദണ്ഡത്താലോ ക്രിമിനൽ വിചാരണയെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന തെളിവ് നിയമങ്ങളാലോ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ശരിയാണ്, ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന, കൂടുതൽ ലഘൂകരിച്ച മാനദണ്ഡത്തിൽ പോലും, ഇരയുടെ മരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ശ്രദ്ധാലോചനയിൽ എതിർകക്ഷിക്കുള്ള പങ്കാളിത്തം തെളിയിക്കാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും. എന്നാൽ, അത്തരമൊരു ജീവനക്കാരനെ സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നത് പോലീസ് സേനയുടെ വിശ്വാസ്യതയും പൊതുജനവിശ്വാസവും ഇല്ലാതാക്കും എന്ന സ്റ്റേറ്റിന്റെ വാദത്തിന് നിയമപരമായ സാധുത നൽകുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ അച്ചടക്ക നടപടി രേഖകളിൽ നിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്. [ഖണ്ഡിക 35] [986-സി-ഇ]

എം. സിദ്ദിഖ് v. സുരേഷ് ദാസ് **(2020) 1 SCC 1 - പിന്തുടർന്നു.**

സുരേഷ് പാത്രേല v. ഓറിയന്റൽ ബാങ്ക് ഓഫ് കൊമേഴ്സ് **(2006) 10 SCC 572 : [2006] 7 സപ്ലൈ. SCR 564;** *സമർ ബഹാദൂർ സിംഗ് v. യു.പി. സംസ്ഥാനം* **(2011) 9 SCC 94 : [2011] 11 SCR 136;** *പി. ജോൺ ചാണ്ടി ആൻഡ് കമ്പനി (പി) ലിമിറ്റഡ് v. ജോൺ പി. തോമസ്* **(2002) 5 SCC 90 : [2002] 3 SCR 549;** *മോണി ശങ്കർ v. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ* **(2008) 3 SCC 484;** *സതേൺ റെയിൽവേ ഓഫീസേഴ്സ്*

2020_13_951_986

അസോസിയേഷൻ v. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ **(2009) 9 SCC 24 : [2009] 12 SCR 429;** *ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ് v. എസ്. സമുത്തിരം* **(2013) 1 SCC 598 : [2012] 11 SCR 174 – ആശ്രയിച്ചത്.**

കേസ് നിയമ പരാമർശം

[2006] 7 സപ്ലിമെന്ററി SCR 564	**ഖണ്ഡിക 13-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**
[2011] 11 SCR 136	**ഖണ്ഡിക 13-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**
(2020) 1 SCC 1	**ഖണ്ഡിക 29-നെ**	**പിന്തുടർന്നു**
(2008) 3 SCC 484	**ഖണ്ഡിക 30-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**
[2002] 3 SCR 549	**ഖണ്ഡിക 32-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**
[2009] 12 SCR 429	**ഖണ്ഡിക 34-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**
[2012] 11 SCR 174	**ഖണ്ഡിക 34-നെ**	**ആശ്രയിച്ചു**

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി: സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 3340/2020

രാജസ്ഥാൻ ഹൈക്കോടതിയുടെ ജോധ്പൂർ ബെഞ്ചിലെ ഡി.ബി. സ്പെഷ്യൽ അപ്പീൽ (റിട്ട്) നമ്പർ 577/2018-ലെ 24.04.2019-ലെ വിധിന്യായത്തിനും ഉത്തരവിനും എതിരായുള്ള അപ്പീൽ.

അപ്പീൽവാദികൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ: ആശിഷ് കുമാർ (എ.എ.ജി.), മിലിന്ദ് കുമാർ.

എതിർകക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ: ജസ്മീത് സിംഗ്, സൈഫ് അലി, പുഷ്പേന്ദ്ര എസ്. ഭദോരിയ, ശ്രീമതി റുഷീത് സലൂജ.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്:

ജസ്റ്റിസ് ഡോ. ധനഞ്ജയ വൈ. ചന്ദ്രചൂഡ്

2020_13_951_986

വിശകലനം സുഗമമാക്കുന്നതിനായി ഈ വിധിന്യായത്തെ വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവ ഇവയാണ്:

എ അപ്പീൽ

ബി കൊലപാതകം, വിചാരണ, അച്ചടക്ക അന്വേഷണം

സി അഭിഭാഷകരുടെ സമർപ്പണങ്ങൾ

ഡി അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ ദുഷ്പെരുമാറ്റത്തിന്റെ തെളിവ്

ഇ അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിന്റെ കണ്ടെത്തലുകൾ

എഫ് ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി

ജി അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവ്

എച്ച് 'സാധ്യതകളുടെ ആധിക്യം' സംബന്ധിച്ച്

ഐ അച്ചടക്ക കാര്യങ്ങളിൽ ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനം

ജെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിന്റെ ഫലം

കെ ഉപസംഹാരം

A അപ്പീൽ

1. രാജസ്ഥാൻ ഹൈക്കോടതിയുടെ ജോധ്പൂർ ബെഞ്ചിലെ ഒരു ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ 2019 ഏപ്രിൽ 24-ലെ വിധിക്കെതിരായുള്ള അപ്പീൽ ആണിത്. ഒരു പോലീസ് കോൺസ്റ്റബിൾ ആയിരുന്ന എതിർകക്ഷി, അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിന് ശേഷം സർവീസിൽ നിന്ന് പിരിച്ചുവിട്ടതിനെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഭരണഘടനയുടെ 226-ആം അനുച്ഛേദപ്രകാരം ഒരു ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. 2018 ഫെബ്രുവരി 1-ലെ വിധിയിലൂടെ ഹൈക്കോടതിയിലെ സിംഗിൾ ജഡ്ജി ഈ ഹർജി തള്ളി. എന്നാൽ, ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് ഈ വിധി റദ്ദാക്കുകയും, അവധിയായിരിക്കുമ്പോൾ എതിർകക്ഷി കൊലപാതകം ചെയ്തുവെന്ന കണ്ടെത്തലിനെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിൽ തെളിവുകളില്ലെന്ന് നിഗമനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇതിന് പുറമെ, കൊലപാതക കുറ്റത്തിന് സെഷൻസ് വിചാരണയിൽ ഇദ്ദേഹം

2020_13_951_986

കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പിരിച്ചുവിട്ട് കഴിഞ്ഞുപോയ പതിനേഴ് വർഷത്തെ കുടിശ്ശിക ശമ്പളം ഇല്ലാതെ, തുടർ ആനുകൂല്യങ്ങളോടെ എതിർകക്ഷിയെ സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് ഉത്തരവിട്ടു. ഈ വിധിക്കെതിരെ സ്റ്റേറ്റ് അപ്പീൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

B കൊലപാതകം, വിചാരണ, അച്ചടക്ക അന്വേഷണം

2. 1992-ൽ എതിർകക്ഷിയെ രാജസ്ഥാൻ പോലീസ് സർവീസിൽ കോൺസ്റ്റബിളായി നിയമിച്ചു. 2002 ഓഗസ്റ്റ് 13-ന് അവധിയിൽ പ്രവേശിച്ച ഇദ്ദേഹം 2002 ഓഗസ്റ്റ് 16-ന് തിരികെ ജോലിക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു. എന്നാൽ, അദ്ദേഹം അതിന് സാധിക്കാതെ വരികയും ഒടുവിൽ 2002 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് ജോലിക്ക് ഹാജരാവുകയും ചെയ്തു. ഭാര്യാസഹോദരനായ ശങ്കർ സിംഗ് മരിച്ചതിനെ തുടർന്ന് അവധി അധികമെടുത്തതിന് അദ്ദേഹം അനുമതി തേടുകയും അത് അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു. 2002 ഓഗസ്റ്റ് 15-ന് ദൗലത് സിംഗ് എന്നയാൾ തന്റെ സഹോദരനായ ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണം ഒരു അജ്ഞാത വാഹനം മൂലമുണ്ടായ അപകടം കാരണമാണ് സംഭവിച്ചത് എന്ന് കാണിച്ച് ഖാംനൂർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ രേഖാമൂലം പരാതി നൽകി. പോലീസ് ആദ്യം ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമത്തിലെ[1] (IPC) 209, 304A വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം കേസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. 1973-ലെ ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ[2] (CrPC) 161-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം ദൗലത് സിംഗ്, ജോദ് സിംഗ്, മീര, ഹമീർ സിംഗ് എന്നിവരുടെ മൊഴികൾ രേഖപ്പെടുത്തി. അന്വേഷണത്തിനിടെ മരണം കൊലപാതകമാണ് എന്ന് കണ്ടെത്തുകയുണ്ടായി. പോലീസ് ഐ.പി.സി. 302-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള കുറ്റത്തിന് അന്വേഷണം തുടർന്നു. എതിർകക്ഷിയെ 2002 സെപ്റ്റംബർ 9-ന് അറസ്റ്റ് ചെയ്തു. ലോകേഷ് ഗുർവ, ഇഖ്ബാൽ ഖാൻ എന്നിവരായിരുന്നു മറ്റ് രണ്ട് സഹപ്രതികൾ. അന്വേഷണം പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം, 302, 201, 120B എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം കുറ്റപത്രം സമർപ്പിച്ചു. സെഷൻസ് കേസ് 3/2003 നാഥ്ദ്വാരയിലെ അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജിയുടെ കോടതിയിൽ വിചാരണക്കായി സമർപ്പിച്ചു.

3. എതിർകക്ഷിയും ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ ഭൂമിയെച്ചൊല്ലി തർക്കമുണ്ടായിരുന്നു എന്നതാണ് പ്രോസിക്യൂഷന്റെ കേസ്. കൂടാതെ, എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവിനെ പാമ്പ് കടിച്ചിരുന്നുവെന്നും ഭൻവർ സിംഗ് മന്ത്രവാദം ഉപയോഗിച്ച് ചികിത്സ നൽകിയെങ്കിലും ഫലം കാണാതെ പിതാവ് മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തുവെന്നും പ്രോസിക്യൂഷൻ പറഞ്ഞു. ഈ സംഭവത്തെ തുടർന്ന് എതിർകക്ഷിക്ക് കൊല്ലപ്പെട്ടയാളോട് വിരോധമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, ഇയാളെ കൊല്ലുമെന്ന് മുമ്പ് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നുവെന്നും പ്രോസിക്യൂഷൻ വാദിച്ചു.

1 "ഐ.പി.സി."

2 "സി.ആർ.പി.സി."

2020_13_951_986

4. ക്രിമിനൽ വിചാരണയുടെ സമയത്ത്, 2003 ജനുവരി 18-ന് എതിർകക്ഷിക്ക് ഒരു മെമ്മോറാണ്ടം നൽകുകയും, തുടർന്ന് രാജസ്ഥാൻ സിവിൽ സർവീസസ് (ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ, കൺട്രോൾ ആൻഡ് അപ്പീൽ) ചട്ടങ്ങൾ[3] 1958-ലെ ചട്ടം 16 പ്രകാരം അച്ചടക്ക നടപടികൾ ആരംഭിച്ചുകൊണ്ട് കുറ്റപത്രം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എതിർകക്ഷിക്കെതിരെയുള്ള ആരോപണങ്ങൾ, അതിലെ വ്യാകരണത്തെറ്റുകളും വിവർത്തനത്തിലെ പിഴവുകളും ഉൾപ്പെടെ, താഴെ നൽകുന്നു:

> "1. നിങ്ങൾ 13.08.02-ന് ദേവ്ഗഡ് പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസറിൽ നിന്ന് ഒരു കാഷ്വൽ ലീവും ഒരു ഗസറ്റഡ് ലീവും അനുവദിച്ചെടുത്ത് വീട്ടിലേക്ക് പോയി. ഇതനുസരിച്ച് നിങ്ങൾ 16.08.02 രാവിലെ ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരാകേണ്ടതായിരുന്നു. എന്നാൽ നിങ്ങൾ കൃത്യസമയത്ത് ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരാകാതെ 3 ദിവസത്തെ അനധികൃതമായ അവധിക്ക് ശേഷം 19.08.02-ന് ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരായി. ഇത് രേഖകളിൽ നിന്ന് തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു.
>
> 2. നിങ്ങൾ അവധിയിലായിരുന്ന ഈ കാലയളവിൽ നിങ്ങളുടെ അഭാവത്തിന്റെ കാരണം ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും അറിയിക്കുകയോ അവധി നീട്ടിനൽകാൻ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. ഇത് രേഖകളിൽ നിന്ന് തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു.
>
> 3. താങ്കൾ 2002 ഓഗസ്റ്റ് 15-ന് അവധിയിലിരിക്കെ, നാഥ്ദ്വാരയിലെ പി.ഡബ്ല്യു.ഡി. (PWD) വകുപ്പിൽ ജോലി ചെയ്യുകയും ഡ്യൂട്ടിക്ക് പോവുകയുമായിരുന്ന രാവോ കി ഗ്രഡ്ഢിയിൽ താമസിക്കുന്ന ചന്ദൻ സിംഗ് രാജ്പുത്തിന്റെ മകൻ ശ്രീ ഭൻവർ സിംഗിനെ, സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കത്തെ തുടർന്ന്, കൊലപ്പെടുത്താനായി ലോകേഷ്, ഇക്ബാൽ എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെ ഭീൽ ബസ്തി കുംഭയിൽ വെച്ച് ജീപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് ഇടിക്കുകയും, തൽഫലമായി അയാൾ താഴെ വീഴുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന്, ബഹളത്തിനിടയിൽ താങ്കളുടെ കൂട്ടാളിയായ ഇക്ബാൽ ജീപ്പിൽ നിന്ന് ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ് എടുത്ത് ഭൻവർ സിംഗിന്റെ നെറ്റിയിൽ അടിക്കുകയും, അതുകാരണം അയാൾ സംഭവസ്ഥലത്ത് വെച്ച് തന്നെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. താങ്കൾ അച്ചടക്കമുള്ള ഒരു വകുപ്പിലെ ജീവനക്കാരനും നിയമത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളയാളുമാണ്. താങ്കൾ ഇത്രയും ഗുരുതരമായ ഒരു കുറ്റം ചെയ്തത് കാരണം പൊതുജനമധ്യത്തിൽ പോലീസ് സേനയുടെ പ്രതിച്ഛായ മങ്ങാൻ കാരണമായി. ഇത് രേഖകളിൽ നിന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടതാണ്.
>
> 4. നിങ്ങൾ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തിയ ശേഷം, നിങ്ങളും കൂട്ടാളിയും സംഭവസ്ഥലത്ത് നിന്ന് ഓടിപ്പോവുകയും, നിയമത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവരായിട്ടും

3 "ചട്ടങ്ങൾ"

2020_13_951_986

കൊലപാതകത്തിന് ഒരു അപകടത്തിന്റെ രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തു. ഇത് രേഖകളിൽ നിന്നും പ്രാഥമിക അന്വേഷണത്തിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു.

5. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവത്തിന് ശേഷം 19.08.02-ന് ദേവ്ഗഡ് പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരായ നിങ്ങൾ, യാഥാർത്ഥ്യം മറച്ചുവെച്ച്, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ അപകടത്തെയാണ് നിങ്ങളുടെ അഭാവത്തിന്റെ കാരണമായി പറഞ്ഞത്. നിങ്ങൾ കൊലപാതകം ചെയ്ത സ്ഥലത്തേക്ക് SHO-ൽ നിന്ന് 3 ദിവസത്തെ കാഷ്വൽ ലീവ് തരപ്പെടുത്തി എടുത്തു. അങ്ങനെ, നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചു. ഇത് പ്രാഥമിക അന്വേഷണത്തിൽ നിന്നും രേഖകളിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു.

6. നിങ്ങൾ ഒരു അച്ചടക്കമുള്ള വകുപ്പിലെ ജീവനക്കാരനാണ്, നിയമത്തെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായ അറിവുള്ളവനാണ്. നിയമത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുണ്ടായിരുന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ഒരു ക്രൂരമായ കുറ്റം ചെയ്തു. ഇത് പൊതുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പോലീസ് വകുപ്പിന്റെ പ്രതിച്ഛായയെ ഗുരുതരമായി ബാധിക്കുകയും നിങ്ങളുടെ ഈ പ്രവൃത്തി പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായയ്ക്ക് മങ്ങലേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നിങ്ങളുടെ ഈ പ്രവൃത്തി 'രക്ഷകൻ തന്നെ ഭക്ഷിക്കുന്നു' (savior only eater) എന്ന വിഭാഗത്തിൽ വരുന്നതാണ്. ഇത് പ്രാഥമിക അന്വേഷണത്തിൽ നിന്നും രേഖകളിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു."

5. 2003 ഒക്ടോബർ 8-ലെ വിധിന്യായത്തിലൂടെ അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി എതിർകക്ഷിയെയും മറ്റ് രണ്ട് സഹപ്രതികളെയും സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം നൽകി കുറ്റവിമുക്തരാക്കി. കൊല്ലപ്പെട്ടയാളുടെ പെൺമക്കളായ പി.ഡബ്ല്യു. 1 മീരയും പി.ഡബ്ല്യു. 2 പൂർണ്ണാദേവിയും കുറ്റകൃത്യം നടന്ന സ്ഥലത്ത് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും അവരുടെ മൊഴി കേട്ടുകേൾവി മാത്രമാണ് (hearsay) എന്നും അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി നിരീക്ഷിച്ചു. വിചാരണയ്ക്കിടെ ഹാജരാക്കിയ സാക്ഷികൾ - പി.ഡബ്ല്യു. 3 ജയ് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ബാബുദാസ്, പി.ഡബ്ല്യു. 5 സുന്ദർലാൽ, പി.ഡബ്ല്യു. 17 ജഗത് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 18 കിഷൻ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 19 ബൻഷി ലാൽ, പി.ഡബ്ല്യു. 20 ശങ്കർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 22 ദേവി സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 23 കൈസർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 34 പ്രതാപ് സിംഗ് - എന്നിവരെല്ലാം കൂറുമാറിയതായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. കേസ് പി.ഡബ്ല്യു. 21 ജോദ് സിംഗ് എന്ന ദൃക്സാക്ഷിയെന്ന് ആരോപിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിയുടെ മൊഴിയെ ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു. സംഭവത്തിന് ഏകദേശം 2 വർഷം മുമ്പ്, അതായത് 2000 സെപ്റ്റംബർ 7-ന്, എതിർകക്ഷി ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരിൽ നിന്ന് തന്റെ ജീവന് ഭീഷണിയുണ്ടെന്ന് കൊല്ലപ്പെട്ടയാൾ ഖാംന്യർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലെ SHO-യെ അറിയിച്ചിരുന്നുവെന്ന് അഡീഷണൽ സെഷൻസ്

2020_13_951_986

ജഡ്ജി കണ്ടെത്തി. SHO സി.ആർ.പി.സി. 107-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം റിപ്പോർട്ട് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും നടപടികൾ നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എതിർകക്ഷിയും കൊല്ലപ്പെട്ടയാളും തമ്മിൽ *പ്രാഥമികമായി* ശത്രുത ഉണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയെങ്കിലും, അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി പി.ഡബ്ല്യു. 21-ന്റെ മൊഴി സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചു. സഹപ്രതിയായ ലോകേഷിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മൊഴി വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

> "അതുകൊണ്ട്, ഈ തെളിവ് പ്രാഥമികമായി... പ്രതിയായ ഹീം സിംഗിന് കൊല്ലപ്പെട്ട ഭൻവർ സിംഗുമായി ശത്രുതയുണ്ട് എന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നു. ഈ ശത്രുത കാരണം ഹീം സിംഗ് സഹപ്രതികളുമായി ഗൂഢാലോചന നടത്തി, സഹപ്രതിയായ ഇഖ്ബാലിന്റെ സഹായത്തോടെ ജീപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തി അപകടമാക്കി മാറ്റിയോ എന്ന വിഷയത്തിൽ ഈ കോടതിയുടെ നിരീക്ഷണം ഇതാണ്: സംഭവം നടക്കുമ്പോൾ ജീപ്പ് ഡ്രൈവറാണ് എന്ന് സാക്ഷി ജോദ് സിംഗ് പറഞ്ഞ പ്രതി ലോകേഷ് ഗൗർവയ്ക്കെതിരെ, ഭൻവർ സിംഗിനെ ജീപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് വീഴ്ത്തിയ സംഭവത്തിൽ ഹീം സിംഗുമായി ചേർന്ന് പങ്കെടുത്തു എന്നതിന് പി.ഡബ്ല്യു. 21 ജോദ് സിംഗ് മൊഴി നൽകിയിട്ടില്ല. **ഈ വിഷയത്തിൽ അഡീഷണൽ പബ്ലിക് പ്രോസിക്യൂട്ടർ എതിർ വിസ്താരണയ്ക്കിടെ വ്യക്തത തേടുകയോ പി.ഡബ്ല്യു. 21-നെ കൂറുമാറിയതായി പ്രഖ്യാപിക്കുകയോ ചെയ്ത് രേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.** അതിനാൽ, ഐ.പി.സി. 302, 201, 120B വകുപ്പുകൾ 34-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം വായിക്കുമ്പോൾ, പ്രതിയായ ലോകേഷ് ഗൗർവയെ ശിക്ഷിക്കാൻ രേഖകളിൽ തെളിവുകളില്ല."
>
> **(ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു)**

മേൽപ്പറഞ്ഞ ഭാഗം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, പബ്ലിക് പ്രോസിക്യൂട്ടർ പി.ഡബ്ല്യു. 21-നെ കൂറുമാറിയതായി പ്രഖ്യാപിച്ചില്ല എന്നാണ്, സാധാരണഗതിയിൽ ഇത് ശരിയായ നടപടിയാകേണ്ടതായിരുന്നു. എതിർകക്ഷിയുമായും സഹപ്രതിയായ ഇഖ്ബാലുമായും ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ പി.ഡബ്ല്യു. 21-ന്റെ മൊഴി വിശ്വസിക്കാൻ അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി വിസമ്മതിച്ചു. കാരണം, ഈ സാക്ഷിയുടെ മൊഴിയിൽ പൊരുത്തക്കേടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും വിശ്വസനീയമല്ല എന്നും കോടതി കണ്ടെത്തി. എതിർകക്ഷിക്ക് സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുകയും കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

2020_13_951_986

6. കൊലപാതക കുറ്റത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അച്ചടക്ക അന്വേഷണം ഏകദേശം അതേ തെളിവുകൾ ഉപയോഗിച്ച് മുന്നോട്ട് പോയി. ജോദ് സിംഗ് ആയിരുന്നു അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ പ്രധാന സാക്ഷി. അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിനിടെ, അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 2 ദേവി സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗ് എന്നിവരുൾപ്പെടെ നിരവധി സാക്ഷികളുടെ മൊഴികൾ രേഖപ്പെടുത്തി. അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിനൊടുവിൽ അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചു. ആരോപണങ്ങൾ തെളിയിക്കപ്പെട്ടു എന്ന് അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കണ്ടെത്തി. ഓരോ ആരോപണങ്ങളിലുമുള്ള കണ്ടെത്തലുകൾ താഴെ നൽകുന്നു:

'ആരോപണം 1

പ്രസ്തുത കോൺസ്റ്റബിൾ 13.08.02-ന് ദേവ്ഗഡ് പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസറിൽ നിന്ന് ഒരു കാഷ്വൽ ലീവും ഒരു ഗസറ്റ് ലീവും അനുവദിച്ചെടുത്ത് വീട്ടിലേക്ക് പോവുകയും, കൃത്യസമയത്ത് ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരാകാതെ 3 ദിവസത്തിന് ശേഷം ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരാവുകയും ചെയ്തു. ഇത് ശ്രീ. ഭൻവർ സിംഗ് (എസ്.ഐ. എസ്.എച്ച്.ഒ, ദേവ്ഗഡ്), ശ്രീ. ഭൻവർ സിംഗ് (കോൺസ്റ്റബിൾ നം. 351), ശ്രീ. രാജേഷ് കുമാർ (കോൺസ്റ്റബിൾ നം. 563), ശ്രീ. മുനീശ്വർ മിശ്ര (കെ.എ.ഐ.ഐ.) എന്നിവരുടെ മൊഴികളിൽ നിന്നും ജി.ഡി. റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി.

'ആരോപണം 2

ഈ കോൺസ്റ്റബിൾ അവധിയിലായിരുന്ന കാലയളവിൽ തന്റെ അഭാവത്തിന്റെ കാരണം ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും അറിയിക്കുകയോ അവധി നീട്ടിനൽകാൻ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. ഇത് രേഖകളിൽ നിന്നും ശ്രീ. മുനീശ്വർ മിശ്ര (കെ.എ. ലി. ഫോഴ്സ് ബ്രാഞ്ച്), ശ്രീ. ഭൻവർ സിംഗ് (എസ്.ഐ. എസ്.എച്ച്.ഒ ദേവ്ഗഡ്) എന്നിവരുടെ മൊഴികളിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി.

ആരോപണം 3

പ്രസ്തുത കോൺസ്റ്റബിൾ 15.08.02-ന് അവധിയിലായിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതിയിൽ വെച്ച്, നാഥ്ദ്വാരയിലെ പി.ഡബ്ല്യു.ഡി. വകുപ്പിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന രാവോ കി ഗ്രഡ്ഡി സ്വദേശിയായ ശ്രീ. ഭൻവർ സിംഗ് ചന്ദൻ സിംഗ് രാജ്പുത് ഡ്യൂട്ടിക്ക് പോവുകയായിരുന്നു. എതിർകക്ഷിയും

2020_13_951_986

ഭൻവർ സിംഗ്രം തമ്മിലുള്ള സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കത്തിന്റെ പേരിൽ, അദ്ദേഹം ലോകേഷിന്റെയും ഇഖ്ബാലിന്റെയും സഹായത്തോടെ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്താനായി ഭീൽ ബസ്തി കുന്ത്വയിൽ വെച്ച് ജീപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ചു. ഇതുകാരണം അദ്ദേഹം താഴെ വീഴുകയും ഒച്ചവെച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂട്ടാളിയായ ഇഖ്ബാൽ ജീപ്പിൽ നിന്ന് ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ് എടുത്ത് ഭൻവർ സിംഗിന്റെ നെറ്റിയിൽ അടിക്കുകയും തൽക്ഷണം അദ്ദേഹം മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ, ഒരു അച്ചടക്കമുള്ള വകുപ്പിലെ ജീവനക്കാരനും നിയമത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനുമായിട്ടും, അദ്ദേഹം ഇത്തരമൊരു ഗുരുതരമായ കുറ്റം ചെയ്തതിനാൽ, പൊതുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായയ്ക്ക് മങ്ങലേറ്റിരിക്കുന്നു.

ഈ ആരോപണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, പ്രോസിക്യൂഷൻ പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 2 ദേവി സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗ് എന്നിവരുൾപ്പെടെയുള്ള സാക്ഷികളുടെ മൊഴികൾ ഹാജരാക്കി. ഇവരിൽ, പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ് തന്റെ മൊഴിയിൽ, സംഭവം നടന്ന സമയത്ത് സംഭവസ്ഥലത്ത് താനും ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളും ട്രാക്ടറും ഉണ്ടായിരുന്നതായി തെളിയിക്കുന്നു. അതുപോലെ, സാക്ഷി പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, സംഭവം നടക്കുന്നതിന് അര മണിക്കൂർ മുമ്പ് ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിനെയും അദ്ദേഹം പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന ട്രാക്ടറിനെയും സംഭവസ്ഥലത്തിനടുത്ത് കറങ്ങുന്നത് കണ്ടതായി മൊഴി നൽകി. അതുപോലെ, സാക്ഷി ശ്രീ. ഹമീർ സിംഗ് (പി.ഡബ്ല്യു. 4), ആരോപിക്കപ്പെട്ട കോൺസ്റ്റബിളും മരിച്ച ഭൻവർ സിംഗ്രം തമ്മിൽ മുൻ വൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ പിതാവിന്റെ മരണത്തിന് മുമ്പ്, "ഞാൻ ഇയാളെ ജീപ്പ് അല്ലെങ്കിൽ ട്രാക്ടർ ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് കൊല്ലും" എന്ന് സാക്ഷിയിലൂടെ ഭൻവർ സിംഗിനോട് പറഞ്ഞിരുന്നുവെന്നും, അതേ രീതിയിലുള്ള സംഭവമാണ് നടന്നതെന്നും മൊഴി നൽകി. അതുപോലെ, സാക്ഷി ശ്രീ. നാനാലാൽ എസ്.എച്ച്.ഒ, ഖാംന്നർ (പി.ഡബ്ല്യു. 9) തന്റെ മൊഴിയിൽ, കുറ്റം കണ്ടുപിടിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ അറസ്റ്റും, സംഭവത്തിൽ ഉപയോഗിച്ച ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ്, ജീപ്പ്, ട്രാക്ടർ എന്നിവ പിടിച്ചെടുത്തതും ശരിയാണെന്ന് പറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട്, മേൽപ്പറഞ്ഞ വിശകലനത്തിൽ നിന്ന് ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി കണ്ടെത്തി.

ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിൾ ഈ കുറ്റാരോപണത്തിന്റെ പ്രതിരോധത്തിനായി, പ്രസ്തുത സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബഹുമാനപ്പെട്ട അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി, നാഥ്ദ്വാര പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് ഹാജരാക്കി. അത് പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി പറഞ്ഞ കോൺസ്റ്റബിളിനെ പൂർണ്ണമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയിട്ടില്ലെന്നും, മറിച്ച് സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം നൽകി മാത്രമാണ് കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയത് എന്നും കണ്ടെത്തി.

2020_13_951_986

ഇതിൽ നിന്ന്, ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിനെ നിരുപാധികം കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയിട്ടില്ല എന്ന് വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ, പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായയ്ക്ക് മങ്ങൽ ഏൽപ്പിച്ച ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി.

ആരോപണം 4

ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തിയ ശേഷം, കോൺസ്റ്റബിൾ കൂട്ടാളികളോടൊപ്പം സംഭവസ്ഥലത്ത് നിന്ന് ഓടിപ്പോവുകയും, നിയമത്തെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനായിട്ടും കൊലപാതകത്തിന് ഒരു അപകടത്തിന്റെ രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തു എന്നതാണ് കോൺസ്റ്റബിളിനെതിരെയുള്ള ആരോപണം.

പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 9 നാനാലാൽ എന്നിവർ മേൽപ്പറഞ്ഞ ആരോപണം സ്ഥിരീകരിച്ചു. അതിനാൽ, ഈ ആരോപണം അന്വേഷണത്തിലൂടെ പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടു.

ആരോപണം 5

കോൺസ്റ്റബിൾ 19.08.02-ന് ദേവ്ഗഡ് പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ഡ്യൂട്ടിക്ക് ഹാജരാകുമ്പോൾ, യാഥാർത്ഥ്യം മറച്ചുവെച്ച്, അഭാവത്തിന്റെ കാരണമായി ഭൻവർ സിംഗിന്റെ അപകടമാണ് എന്ന് പറഞ്ഞ്, SHO-ൽ നിന്ന് 3 ദിവസത്തെ കാഷ്വൽ ലീവ് അനുവദിച്ചെടുത്തു എന്നതാണ് കോൺസ്റ്റബിളിനെതിരെയുള്ള ആരോപണം.

ഈ ആരോപണം സാക്ഷികളായ പി.ഡബ്ല്യു. 7 ശ്രീ. രാജേഷ് കുമാർ, പി.ഡബ്ല്യു. 6 ഭൻവർ സിംഗ് എസ്.ഐ. എന്നിവരുടെ മൊഴികളിൽ നിന്നും, ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിൾ എഴുതിയ ആമദ് റിപ്പോർട്ട് എക്സിബിറ്റ് പി-8 എന്നിവയിൽ നിന്നും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി.

ആരോപണം 6

അച്ചടക്കമുള്ള വകുപ്പിലെ ജീവനക്കാരനായ കോൺസ്റ്റബിളിന് നിയമത്തെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായ അറിവുണ്ടായിട്ടും, അദ്ദേഹം ഒരു ക്രൂരമായ കുറ്റം ചെയ്തു. ഇത് പൊതുജന മധ്യത്തിൽ പോലീസ് വകുപ്പിന്റെ പ്രതിച്ഛായയെ ഗുരുതരമായി ബാധിച്ചു എന്നതാണ് കോൺസ്റ്റബിളിനെതിരെയുള്ള ആരോപണം.

2020_13_951_986

അന്വേഷണത്തിൽ ആരോപണം 1 മുതൽ 5 വരെ പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ, ഈ ആരോപണം താനേ പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു.

7. ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റി 2003 ഒക്ടോബർ 23-ന് എതിർകക്ഷിക്ക് കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് നൽകി. ഇതിന് എതിർകക്ഷി 2003 നവംബർ 17-ന് മറുപടി സമർപ്പിച്ചു. 2003 ഡിസംബർ 11-ന്, ജില്ലാ പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിനെതിരെയുള്ള കുറ്റാരോപണങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു എന്ന് നിഗമനം ചെയ്യുകയും, സർവീസിൽ നിന്ന് പിരിച്ചുവിടാൻ ഉത്തരവിടുകയും ചെയ്തു. എതിർകക്ഷി നൽകിയ അപ്പീൽ 2005 ജൂൺ 17-ന് ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ് തള്ളി. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ച പുനഃപരിശോധനാ ഹർജി 2008 ഓഗസ്റ്റ് 29-ന് തള്ളപ്പെട്ടു. ഇതേത്തുടർന്നാണ് ഹൈക്കോടതിയിൽ റിട്ട് നടപടികൾ ആരംഭിച്ചത്. ഹൈക്കോടതിയിലെ ഒരു സിംഗിൾ ജഡ്ജി, 2018 ഫെബ്രുവരി 1-ലെ വിധിന്യായത്തിലൂടെ റിട്ട് ഹർജി തള്ളി. അപ്പീലിൽ, 2019 ഏപ്രിൽ 24-ന് ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് സിംഗിൾ ജഡ്ജിയുടെ വിധി റദ്ദാക്കി. ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് തങ്ങളുടെ വിധിയിലൂടെ, ശമ്പള കുടിശ്ശിക ഇല്ലാതെ എതിർകക്ഷിയെ തുടർ ആനുകൂല്യങ്ങളോടെ സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ ഉത്തരവിട്ടു.

സി അഭിഭാഷകരുടെ സമർപ്പണങ്ങൾ

8. അപ്പീൽവാദികൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ എഎജി ശ്രീ ആശിഷ് കുമാർ ഇങ്ങനെ സമർപ്പിക്കുന്നു:

(ii) മോശം പെരുമാറ്റ കുറ്റം ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിൽ, കുറ്റം 'സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം' അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്നതാണ് പരിശോധന, ഒരു ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, പ്രോസിക്യൂഷൻ അവരുടെ കേസ് 'ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം' സ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്;

(ii) ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരം ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾക്കെതിരെ ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനം നടത്തുമ്പോൾ, കോടതിക്ക് ഒരു അപ്പീൽ കോടതിയുടെ രീതിയിൽ തെളിവുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്താൻ കഴിയില്ല, മോശം പെരുമാറ്റം കണ്ടെത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനം ചില തെളിവുകളാണെങ്കിൽ, ഇടപെടൽ ആവശ്യമില്ല;

2020_13_951_986

(iii) അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ ഉത്തരവുകൾക്ക് മതിയായ പ്രാധാന്യം നൽകുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതി പരാജയപ്പെട്ടു: വകുപ്പുതല നടപടികൾക്ക് അനുസൃതമായി 2003 ഡിസംബർ 11 ലെ ഉത്തരവ്; അപ്പീൽ അധികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ് 2005 ജൂൺ 17 ലെ ഉത്തരവ്; ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് പാസാക്കിയ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ അവലോകനത്തിൽ 2008 ഓഗസ്റ്റ് 29-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിലും

(iv) അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്:

(എ) മരിച്ചയാളും പ്രതിയും തമ്മിൽ ഭൂമി സംബന്ധിച്ച തർക്കത്തിൽ നിന്ന് ഉണ്ടായ ശത്രുത ഉണ്ടായിരുന്നു;

(ബി) കുറ്റകൃത്യം നടന്ന സ്ഥലത്ത് നിന്ന് സഹപ്രതിയെ കണ്ടെത്തി;

(സി) സംഭവത്തിന് രണ്ട് വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് മരിച്ചയാൾ പ്രതിയിൽ നിന്ന് അപകടമുണ്ടെന്ന് പോലീസിൽ പരാതി നൽകിയിരുന്നു;

(ഡി) പിഡബ്ല്യു 1 ജോധ് സിങ്ങിന്റെയും പിഡബ്ല്യു 3 ശങ്കർ സിങ്ങിന്റെയും തെളിവുകൾ പ്രതി സമീപത്തുണ്ടെന്ന് കാണിച്ചു; കൂടാതെ

(ഇ) കൊലപാതകക്കുറ്റത്തിൽ നിന്ന് പ്രതിയെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയ ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ വിധി, കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയില്ല, പക്ഷേ സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യത്തിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു.

9. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ, അപ്പീൽ അനുവദിക്കുന്നതിലൂടെയും, സിംഗിൾ ജഡ്ജിയുടെ വിധി റദ്ദാക്കുന്നതിലൂടെയും, അപ്പീൽവാദികൾ ചുമത്തിയ അച്ചടക്ക ശിക്ഷയിൽ ഇടപെടുന്നതിലൂടെയും ഹൈക്കോടതി ജുഡീഷ്യൽ അവലോകന അധികാരത്തിന്റെ പരിമിതികൾ ലംഘിച്ചുവെന്ന് ആവശ്യപ്പെടപ്പെട്ടു.

10. മറുവശത്ത്, പ്രതിക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ വിദഗ്ധ അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ ജസ്മീത് സിംഗ് ഇങ്ങനെ വാദിച്ചു:

(I) അന്വേഷണത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ചാണ് വകുപ്പുതല അന്വേഷണം അവസാനിപ്പിച്ചത്. അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ എല്ലാ ഉത്തരവുകളും ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ദൃക്സാക്ഷിയായ PW1 ജോധ് സിങ്ങിന്റെ മുഖ്യ അന്വേഷണത്തെ

2020_13_951_986

അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതായിരുന്നു, അതേസമയം എതിർ വിസ്താരത്തിനിടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തെളിവ് പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചുമാറ്റി എന്ന കാര്യം അവഗണിച്ചു;

(ii) എതിർ വിസ്താരത്തിനിടെ, സർപഞ്ചിന്റെ സമ്മർദ്ദം മൂലമാണ് പ്രതിയുടെ പേര് നൽകിയതെന്ന് PW1 ജോധ് സിംഗ് സമ്മതിച്ചു. അപ്പീൽ, പുനഃപരിശോധിക്കുന്ന അധികാരികൾ എന്ന നിലയിൽ അച്ചടക്ക അധികാരിയും സുപ്രധാന തെളിവുകൾ അവഗണിച്ചു, അതിനാൽ അവരുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ വികലമായിരുന്നു;

(iii) ആരോപിക്കപ്പെട്ട കുറ്റകൃത്യം സേവന പരിധിക്ക് പുറത്താണ് നടന്നതെന്ന് പറയപ്പെടുന്നതിനാൽ, പ്രതിയെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയ സെഷൻസ് വിചാരണയുടെ മുഴുവൻ രേഖയെയും ആശ്രയിക്കേണ്ടത് വകുപ്പിന്റെ കടമയായിരുന്നു. സെഷൻസ് കോടതിയുടെ രേഖകളുടെ തിരഞ്ഞെടുത്ത പരിശോധനയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ് വകുപ്പുതല അന്വേഷണം;

(iv) രേഖയിലുള്ള മുഴുവൻ തെളിവുകളും പ്രതിക്ക് ഭൻവർ സിങ്ങിന്റെ കൊലപാതകവുമായി വിദൂര ബന്ധമില്ലെന്ന് തെളിയിക്കും; കൂടാതെ

(v) മേലുദ്യോഗസ്ഥനെ അറിയിക്കാതെ മൂന്ന് ദിവസത്തെ അധിക കാഷ്വൽ അവധി എടുത്തതിന് പ്രതിക്കെതിരെ ഒരു "ചെറിയ കുറ്റം" ഉണ്ട്. ഈ കുറ്റത്തിന്, ഇനിപ്പറയുന്നവ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു:

(എ) അദ്ദേഹം ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചയുടനെ അധിക കാഷ്വൽ ലീവ് അനുവദിക്കുന്നത് മേലുദ്യോഗസ്ഥൻ അംഗീകരിക്കുകയും കുറ്റപത്രം ഭേദഗതി ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. വസ്തുതകൾ തെറ്റായി അവതരിപ്പിച്ചാണ് അനുമതി വാങ്ങിയതെന്ന്; കൊലപാതക കുറ്റകൃത്യത്തിൽ പ്രതിഭാഗം തന്റെ പങ്കാളിത്തം മറച്ചുവെച്ചതായി ആരോപിക്കപ്പെട്ടു;

(ബി) കൊലപാതകത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടുവെന്ന കുറ്റം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ, ഈ കുറ്റം നിലനിൽക്കില്ല;

(സി) മേലുദ്യോഗസ്ഥനെ അറിയിക്കാതെ കാഷ്വൽ ലീവ് എടുത്തതിന് പ്രതി കുറ്റക്കാരനാണെന്ന് സമ്മതിക്കാതെ പോലും, മുമ്പ് ഒരിക്കലും അത്തരം പെരുമാറ്റത്തിന് അദ്ദേഹം കുറ്റക്കാരനല്ലായിരുന്നു, കൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യാസഹോദരന്റെ മരണം മൂലമാണ് അവധി എടുത്തത്.

2020_13_951_986

11. മേൽപ്പറഞ്ഞ വാദങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വകുപ്പുതല അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ വികൃതമായിരുന്നുവെന്നും, ഹൈക്കോടതി ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് അത് ശരിയായ രീതിയിൽ റദ്ദാക്കിയെന്നും ശക്തമായി വാദിക്കപ്പെടുന്നു. എതിർകക്ഷി 17 വർഷമായി സർവീസിന് പുറത്താണ്. കൂടാതെ, സർവീസിൽ നിന്ന് പിരിച്ചുവിട്ടതിന്റെ സാമൂഹിക കളങ്കത്തെ നേരിടേണ്ടിവന്നു (എന്നും വാദിക്കപ്പെടുന്നു). ശമ്പള കുടിശ്ശിക ഇല്ലാതെ ഹൈക്കോടതി എതിർകക്ഷിയെ പുനഃസ്ഥാപിച്ച സാഹചര്യത്തിൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമില്ല എന്നും വാദിക്കപ്പെട്ടു.

D അച്ചടക്ക നടപടികളിൽ നടപടിപ്പിഴവ് തെളിയിക്കൽ

12. അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ പ്രാഥമിക ആരോപണം, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിലെ എതിർകക്ഷിയുടെ പങ്കാളിത്തവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. എതിർകക്ഷിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അച്ചടക്ക അന്വേഷണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവീസ് പരിധിക്കു പുറത്ത് നടന്ന ഒരു സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടു. കൊലപാതകത്തിലെ എതിർകക്ഷിയുടെ പങ്കാളിത്തം സംബന്ധിച്ചുള്ള അച്ചടക്ക അന്വേഷണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊഴിലുമായി ഒരു ബന്ധവുമില്ലാത്തതാണ് എന്നും ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. എന്നാൽ, ജോലിയുടെ സ്വഭാവവും പോലീസ് സേനാംഗം എന്ന എതിർകക്ഷിയുടെ സ്ഥാനവും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ഈ വാദം നിലനിൽക്കില്ല. എതിർകക്ഷി 1992 മുതൽ രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാന പോലീസ് വകുപ്പിലെ ഒരു കോൺസ്റ്റബിൾ ആയിരുന്നു. ഒരു പോലീസ് സേനാംഗം ഒരു ക്രൂരമായ കുറ്റകൃത്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത് (സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ), പോലീസിലുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ വിശ്വാസത്തെയും ഈ കേസിൽ, സേനാംഗമായി തുടരാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവിനെയും നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നതാണ്. നിയമവാഴ്ചയും ക്രമസമാധാനവും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടാണ് ഇത്തരമൊരാളെ സ്റ്റേറ്റ് നിയമിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാന പോലീസ് സർവീസിലെ ഒരംഗത്തിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന പെരുമാറ്റ നിലവാരം ലംഘിച്ചതിന്, എതിർകക്ഷിയുടെ സ്ഥാനത്തുള്ള ഒരു ജീവനക്കാരനെതിരെ അച്ചടക്കപരമായ അധികാരപരിധി ഉപയോഗിച്ച് നടപടിയെടുക്കാൻ തങ്ങൾക്ക് അവകാശമുണ്ടെന്ന് സ്റ്റേറ്റിന് നിയമപരമായി വാദിക്കാം. പോലീസ് സേനയിലേക്ക് നിയമിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തികളുടെ പെരുമാറ്റത്തിലുള്ള സ്റ്റേറ്റിന്റെ വിശ്വാസം നിയമവാഴ്ച നിലനിർത്തുന്നതിൽ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണ്. ഈ കേസിൽ, സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം (preponderance of probabilities) എന്ന തെളിവ് തത്വം ഉപയോഗിച്ച്, ചില തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപടിപ്പിഴവ് തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്നതാണ് യഥാർത്ഥ വിഷയം.

2020_13_951_986

13. അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ തെളിയിക്കൽ നിലവാരം ഒരു ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ നിലവാരത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. **സുരേഷ് പത്രേല v. ഓറിയന്റൽ ബാങ്ക് ഓഫ് കൊമേഴ്സ്**[4] എന്ന കേസിൽ, ഈ കോടതിയുടെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച്, അച്ചടക്ക നടപടികളിലെയും ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെയും തെളിയിക്കൽ നിലവാരങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം താഴെ പറയുന്ന വാക്കുകളിൽ വ്യക്തമാക്കി:

> "... ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിലെയും അച്ചടക്ക നടപടിയിലെയും അളവുകോലും തെളിയിക്കൽ നിലവാരവും വ്യത്യസ്തമാണ്. ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ, തെളിയിക്കൽ നിലവാരം ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കുമപ്പുറമുള്ള തെളിവ് (proof beyond all reasonable doubt) ആണെങ്കിൽ, ഒരു വകുപ്പുതല നടപടിയിലെ തെളിവ് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം (preponderance of probabilities) മാത്രമാണ്." ഈ നിലവാരം തന്നെ ഈ കോടതിയുടെ മറ്റൊരു രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് **സമർ ബഹദൂർ സിംഗ്** v. **യു.പി. സംസ്ഥാനം**[5] എന്ന കേസിൽ ആവർത്തിച്ചു:
>
> "ക്രിമിനൽ കേസിലെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിന് വകുപ്പുതല നടപടികളുടെ വസ്തുതകളുമായി യാതൊരു ബന്ധമോ പ്രസക്തിയോ ഇല്ല. കാരണം, രണ്ട് കേസുകളിലെയും തെളിയിക്കൽ നിലവാരം തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ്. ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ, പ്രോസിക്യൂഷൻ ക്രിമിനൽ കേസ് ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കുമപ്പുറം തെളിയിക്കണം, എന്നാൽ ഒരു വകുപ്പുതല നടപടിയിൽ, വകുപ്പ് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം മാത്രം തെളിയിച്ചാൽ മതി."

E അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ

14. 2002 ഓഗസ്റ്റ് 13-ന് ദേവ്ഗഡ് പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ഡ്യൂട്ടിയിൽ ഇരിക്കെ, എതിർകക്ഷി ഒരു ദിവസത്തെ കാഷ്വൽ ലീവും ഒരു 'ഗസറ്റഡ് ലീവും' എടുത്തു. 2002 ഓഗസ്റ്റ് 16-ന് അദ്ദേഹം തിരികെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവധി അധികമെടുത്തു എന്നും 2002 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് ഡ്യൂട്ടിയിൽ പ്രവേശിച്ചു എന്നും സമ്മതിക്കപ്പെട്ട വസ്തുതയാണ്. എതിർകക്ഷിയുടെ വാദമനുസരിച്ച്, അധികമെടുത്ത അവധി അദ്ദേഹം ഡ്യൂട്ടിയിൽ തിരികെ പ്രവേശിച്ചതിന് ശേഷം അനുവദിച്ചു കിട്ടിയതാണ്. അദ്ദേഹത്തെ നിയമിച്ച സ്റ്റേറ്റ് പറയുന്നത്, 2002 ഓഗസ്റ്റ് 15-ന് ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിൽ പങ്കാളിയായതായുള്ള ഇടയിലുണ്ടായ സാഹചര്യം എതിർകക്ഷി മറച്ചുവെച്ചു എന്നാണ്. എന്നാൽ, ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു കാര്യം എന്തെന്നാൽ, എതിർകക്ഷിയെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തത് അദ്ദേഹം ഡ്യൂട്ടിയിൽ തിരികെ പ്രവേശിച്ചതിന് ശേഷം 2002 സെപ്റ്റംബർ 16-നാണ്, 2002 ഒക്ടോബർ 30-

4 (2006) 10 SCC 572
5 (2011) 9 SCC 94

2020_13_951_986

ന് ജാമ്യത്തിൽ വിടുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഡ്യൂട്ടിയിൽ തിരികെ പ്രവേശിച്ച ശേഷമാണ് അറസ്റ്റ് നടന്നതുകൊണ്ട്, 2002 ഓഗസ്റ്റ് 19-ന് ഡ്യൂട്ടിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ കസ്റ്റഡിയിലായിരുന്ന വിവരം അദ്ദേഹം മറച്ചുവെച്ചു എന്ന് പറയാനാവില്ല. എന്തായാലും, ഈ ഭാഗം അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ പ്രധാന ആരോപണത്തിന്റെ അനുബന്ധം മാത്രമാണ്. വകുപ്പുതല നടപടികളിൽ, പൊതുവായി പറഞ്ഞാൽ, എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ ചുമത്തിയ ആരോപണങ്ങൾ ഇവയായിരുന്നു:

(i) അനുവദിച്ച അവധിക്ക് ശേഷം മൂന്ന് ദിവസത്തേക്ക് അവധിയിൽ തുടരുക;

(ii) മേലുദ്യോഗസ്ഥനിൽ നിന്ന് അവധി നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽ ആവശ്യപ്പെടാതിരിക്കുക;

(iii) ഭൻവർ സിങ്ങിന്റെ കൊലപാതകത്തിൽ പങ്കാളിത്തം (പ്രതി കുറ്റകൃത്യം നടന്ന സ്ഥലത്ത് നിന്ന് ഓടിപ്പോയി അപകടത്തിന്റെ മാനം നൽകാൻ ശ്രമിച്ചു എന്നാരോപിക്കപ്പെടുന്നു);

(iv) മേലുദ്യോഗസ്ഥനെ തെറ്റായി ചിത്രീകരിച്ചതിന്റെ ശരിയായ കാരണം മറച്ചുവെച്ച് അധിക അവധി അനുവദിക്കുക; കൂടാതെ

(v) പോലീസ് വകുപ്പിന്റെ പ്രതിച്ഛായയ്ക്ക് കോട്ടം വരുത്തുന്ന പെരുമാറ്റം.

15. കൊലപാതക കുറ്റത്തിന് വിചാരണ നേരിട്ട എതിർകക്ഷിയെ 2003 ഒക്ടോബർ 8-ന് സെഷൻസ് കോടതി കുറ്റവിമുക്തനാക്കി. ക്രിമിനൽ വിചാരണയുടെ സമയത്ത് പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളിൽ പലരും (പി.ഡബ്ല്യു. 3, 4, 5, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 34) കൂറുമാറി എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. ഏക ദൃക്സാക്ഷിയായിരുന്ന ജോദ് സിംഗിന്റെ (സെഷൻസ് വിചാരണയിൽ പി.ഡബ്ല്യു. 21) മൊഴിയിലെ പൊരുത്തക്കേടുകൾ കാരണം അതിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് സുരക്ഷിതമല്ലെന്ന് അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി കണ്ടെത്തി. വാസ്തവത്തിൽ, പബ്ലിക് പ്രോസിക്യൂട്ടർ ഇയാളെ കൂറുമാറിയതായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ നടപടിയെടുത്തില്ല എന്നും വിചാരണ ജഡ്ജി നിരീക്ഷിച്ചു. പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികൾ കൂറുമാറിയെന്ന, ഇപ്പോൾ സുപരിചിതമായ കാഴ്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് എതിർകക്ഷിയെ കൊലപാതകക്കുറ്റത്തിൽ നിന്ന് കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയത്. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമപ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായ കൊലപാതകക്കുറ്റം അദ്ദേഹം ചെയ്തുവോ എന്ന ചോദ്യത്തിന് അന്തിമ വിധി നൽകിയത് ഈ കുറ്റവിമുക്തനാക്കലാണ് എന്നുള്ളത് സത്യമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, അച്ചടക്ക അന്വേഷണം ഇതിലും വിശാലമായ ഒരു അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിലനിന്നത്. അച്ചടക്ക നടപടികൾ എതിർകക്ഷിക്ക്

2020_13_951_986

കൊലപാതകത്തിലെ പങ്കാളിത്തവുമായി മാത്രമല്ല, സർവീസ് നിയമങ്ങളുടെ ലംഘനവുമായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം പോലീസ് സേനയുടെ പ്രതിച്ഛായയെ എങ്ങനെ ബാധിക്കുന്നു എന്നതിനെക്കുറിച്ചും ബന്ധപ്പെട്ടതായിരുന്നു.

16. ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിലെ എതിർകക്ഷിയുടെ പങ്കാളിത്തം സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രാഥമിക ആരോപണത്തിൽ, ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലേതുപോലെ, ജോദ് സിംഗ് (അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിൽ പി.ഡബ്ല്യു. 1) ആയിരുന്നു പ്രധാന സാക്ഷി. ജോദ് സിംഗ് ഒരു എഞ്ചിൻ മെക്കാനിക് ആണ്. 2003 ജൂലൈ 18-ന് മൊഴി നൽകുന്നതിനിടെ, രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷം മുമ്പ്, ഇഖ്ബാൽ ഖാനോടൊപ്പം (ഇദ്ദേഹം സെഷൻസ് വിചാരണയിലെ സഹപ്രതിയായിരുന്നു) എതിർകക്ഷി ഒരു എഞ്ചിൻ ക്രെയിൻ റിപ്പയർ ചെയ്യാൻ തന്റെ അടുത്ത് വന്നിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഇഖ്ബാൽ ഖാൻ, ഭീൽ ബസ്തി നളയ്ക്ക് അടുത്ത് സൈക്കിളിൽ പോവുകയായിരുന്ന ഭൻവർ സിംഗിനെ ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ് ഉപയോഗിച്ച് ആക്രമിച്ചു എന്ന് സാക്ഷി മൊഴി നൽകി. കൂടാതെ, അതേ ദിവസം, എതിർകക്ഷി സംഭവസ്ഥലത്ത് നിന്ന് ഏകദേശം 300 അടി അകലെ സൈക്കിളിൽ നാഥ്ദ്വാരയിലേക്ക് പോകുന്നത് കണ്ടതായും അദ്ദേഹം മൊഴി നൽകി. സംഭവസ്ഥലത്ത് നിന്ന് ഏകദേശം 300 അടി അകലെയായി എതിർകക്ഷിയുടെ ട്രാക്ടർ പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്നതായും അദ്ദേഹം കണ്ടു. ഭൻവർ സിംഗിനെ ഇഖ്ബാൽ കൊലപ്പെടുത്തുന്നതിന് താൻ ദൃക്സാക്ഷിയാണ് എന്നും ജോദ് സിംഗ് അവകാശപ്പെടുന്നു. ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ ചെയ്ത അതേ രീതിയിൽ തന്നെ, അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ എതിർ വിസ്താരണയിൽ ജോദ് സിംഗ് തന്റെ മുഖ്യ വിസ്താരണയിലെ (examination in chief) മൊഴികളെ പിന്തുണച്ചില്ല. രേഖകൾ പൂർണ്ണമാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി, അന്വേഷണ നടപടികളിൽ ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ എതിർ വിസ്താരണയുടെ പ്രസക്ത ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കുന്നത് ആവശ്യമാണ്:

"പിറോക്കർ ഹീം സിംഗ് കോൺസ്റ്റബിൾ നമ്പർ 642 മുഖേനയുള്ള എതിർ വിസ്താരണ

1. ചോദ്യം: ഈ സംഭവം നടന്ന് 20 ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം സർപ്പഞ്ച് ശ്രീ പ്രതാപ് സിംഗ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലേക്ക് വിളിക്കുകയും, ഇഖ്ബാലിനൊപ്പം ഹീം സിംഗിന്റെയും ലോകേഷിന്റെയും പേര് എഴുതി നൽകണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ വിസമ്മതിച്ചപ്പോൾ, ഹീം സിംഗിന്റെ പേര് എഴുതി നൽകണമെന്ന് സർപ്പഞ്ച് ജി ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതുകൊണ്ടാണ് പോലീസിന് നൽകിയ മൊഴികളിൽ ഞാൻ അവരുടെ പേര് പറഞ്ഞത്.

2. ചോദ്യം: ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊല്ലുമ്പോൾ നിങ്ങൾ ഇഖ്ബാലിനെ കണ്ടുവെങ്കിലും, ആ സമയത്ത് സംഭവസ്ഥലത്ത് ഹീം സിംഗ് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നത് ശരിയാണോ?

2020_13_951_986

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്.

3. ചോദ്യം: ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊല്ലുമെന്ന് ഹീം സിംഗ് ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയതിനെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് അറിവില്ല എന്നത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്.

4. ചോദ്യം: അന്ന് നിങ്ങൾ നാഥ്ദ്വാരയിൽ നിന്ന് ഘട്ട ഘോട്ടിയയിലേക്ക് പോകുന്ന വഴിയിൽ കുന്ത്വയിൽ നിന്ന് ഗ്രുല്ലയിലേക്ക് പോവുകയായിരുന്നു, അപ്പോൾ കുന്ത്വയിൽ നിന്ന് നാഥ്ദ്വാരയിലേക്ക് മോട്ടോർ സൈക്കിളിൽ പോവുകയായിരുന്ന ഹീം സിംഗ് നിങ്ങളെ കണ്ടുമുട്ടി. ഹീം സിംഗ് കണ്ടുമുട്ടിയ സ്ഥലത്ത് നിന്ന് 300 അടി മുന്നോട്ട് പോയപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഭൻവർ സിംഗിനെ ഇഖ്ബാൽ കൊല്ലുന്നത് കണ്ടു. ഇത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്.

5. ചോദ്യം: ഹീം സിംഗ് ആരിൽ നിന്നാണ് ക്രെയിൻ കൊണ്ടുവന്നതെന്നും ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് കൊണ്ടുവന്നതെന്നും നിങ്ങൾക്ക് അറിയില്ല എന്നത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്, എനിക്കതിനെക്കുറിച്ച് അറിയില്ല.

6. ചോദ്യം: രാം സിംഗ് എന്ന പേരിൽ ആരും ഗ്രുല്ലയിൽ താമസിക്കുന്നില്ല എന്നത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്, പക്ഷേ ഞാൻ എന്റെ മൊഴികളിൽ പറഞ്ഞ രാം സിംഗ്, കുന്ത്വയിലെ ചുന്ദവതെ കാ ഗ്രുഡയിലെ താമസക്കാരനാണ്. അവിടെയാണ് ഞാൻ ക്രെയിൻ റിപ്പയർ ചെയ്ത കിണർ ഉള്ളത്.

7. ചോദ്യം: ഇഖ്ബാൽ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊന്ന ശേഷം, സൈക്കിളിനെയും ഭൻവർ സിംഗിനെയും ഇടിച്ചു കടന്നുപോയ ഒരു ജീപ്പ് അവിടം കടന്നുപോയി എന്നത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്, പക്ഷേ ഇഖ്ബാൽ അതിൽ കയറിയാണ് പോയത്.

8. ചോദ്യം: ജീപ്പ് ഓടിച്ച ഡ്രൈവറെ നിങ്ങൾക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, ജീപ്പിന്റെ നമ്പർ കണ്ടില്ല, ജീപ്പ് ആരുടേതാണെന്നും തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല എന്നത് ശരിയാണോ?

ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്."

2020_13_951_986

നടപടിപ്പിഴവ് സംബന്ധിച്ച ആരോപണത്തിൽ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റി നടത്തിയ നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഇതാ:

"ഈ ആരോപണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, പ്രോസിക്യൂഷൻ പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 2 ദേവി സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗ് എന്നിവരുൾപ്പെടെയുള്ളവരുടെ മൊഴികൾ ഹാജരാക്കി. ഇവരിൽ, പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗ് തന്റെ മൊഴിയിൽ, സംഭവം നടന്ന സമയത്ത് സംഭവസ്ഥലത്ത് താനും ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളും ട്രാക്ടറും ഉണ്ടായിരുന്നതായി തെളിയിക്കുന്നു. അതുപോലെ, സാക്ഷി പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗ്, സംഭവം നടക്കുന്നതിന് അര മണിക്കൂർ മുമ്പ് ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിനെയും അദ്ദേഹം പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന ട്രാക്ടറിനെയും സംഭവസ്ഥലത്തിനടുത്ത് കറങ്ങുന്നത് കണ്ടതായി മൊഴി നൽകി. അതുപോലെ, സാക്ഷി ശ്രീ. ഹമീർ സിംഗ് (പി.ഡബ്ല്യു. 4), ആരോപിക്കപ്പെട്ട കോൺസ്റ്റബിളും മരിച്ച ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ മുൻ വൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ പിതാവിന്റെ മരണത്തിന് മുമ്പ്, സാക്ഷിയിലൂടെ ഭൻവർ സിംഗിനോട് "ഞാൻ ഇയാളെ ജീപ്പ് അല്ലെങ്കിൽ ട്രാക്ടർ ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് കൊല്ലും" എന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നുവെന്നും, അതേ രീതിയിലുള്ള സംഭവമാണ് നടന്നതെന്നും മൊഴി നൽകി. അതുപോലെ, സാക്ഷി ശ്രീ. നാനാലാൽ എസ്.എച്ച്.ഒ ഖാംന്യർ (പി.ഡബ്ല്യു. 9) തന്റെ മൊഴിയിൽ, കുറ്റം കണ്ടുപിടിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ അറസ്റ്റും, സംഭവത്തിൽ ഉപയോഗിച്ച ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ്, ജീപ്പ്, ട്രാക്ടർ എന്നിവ പിടിച്ചെടുത്തതും ശരിയാണെന്ന് പറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട്, മേൽപ്പറഞ്ഞ വിശകലനത്തിൽ നിന്ന് ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി കണ്ടെത്തി.

ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിൾ ഈ കുറ്റാരോപണത്തിന്റെ പ്രതിരോധത്തിനായി, പ്രസ്തുത സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബഹുമാനപ്പെട്ട അഡീഷണൽ സെഷൻസ് ജഡ്ജി നാഥ്ദ്വാര പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് ഹാജരാക്കി. അത് പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി പറഞ്ഞ കോൺസ്റ്റബിളിനെ പൂർണ്ണമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയിട്ടില്ലെന്നും, മറിച്ച് സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം നൽകി മാത്രമാണ് കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയത് എന്നും കണ്ടെത്തി. ഇതിൽ നിന്ന്, ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി ആരോപിതനായ കോൺസ്റ്റബിളിനെ നിരുപാധികം കുറ്റവിമുക്തനാക്കിയിട്ടില്ല എന്ന് വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ, പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായയ്ക്ക് മങ്ങൽ ഏൽപ്പിച്ച ഈ ആരോപണം പൂർണ്ണമായും തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി."

2020_13_951_986

F ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി

17. ഹൈക്കോടതിയിലെ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് നിരീക്ഷിച്ചത്, എതിർ വിസ്താരണ മാറ്റിനിർത്തിയാൽ പോലും, ജോദ് സിംഗിന്റെ മുഖ്യ വിസ്താരണ (examination-in-chief) എതിർകക്ഷിക്ക് കൊലപാതകവുമായി വിദൂരമായി പോലും ബന്ധമുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ളതായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. എതിർകക്ഷിക്കെതിരെയുള്ള ആരോപണം, അദ്ദേഹം ഇഖ്ബാലുമായും ലോകേഷുമായും ചേർന്ന് ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയും, ഭൻവർ സിംഗിനെ ജീപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് കൊലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു എന്നതായിരുന്നു. ഈ ആരോപണത്തിൽ, ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്താൻ എതിർകക്ഷി ഈ രണ്ട് വ്യക്തികളുമായി ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയോ സഹകരിക്കുകയോ ചെയ്തു എന്നതിന് തെളിവുകളില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു. നേരെമറിച്ച്, പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗിന്റെ എതിർ വിസ്താരണ സൂചിപ്പിച്ചത്, എതിർകക്ഷിയെ കള്ളക്കേസിൽ കുടുക്കാൻ സർപ്പഞ്ച് ഇയാളെ പ്രേരിപ്പിച്ചുവെന്നും, ഇഖ്ബാൽ ആക്രമിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ സംഭവസ്ഥലത്ത് എതിർകക്ഷി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നും ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. കൂടാതെ, പി.ഡബ്ല്യു. 2 ദേവി സിംഗിന്റെയും പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗിന്റെയും മൊഴികൾ എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ കുറ്റം ചുമത്തുന്നില്ലെന്നും, പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗ് സംസാരിച്ചത്, എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവ് പാമ്പുകടിയേറ്റ് മരിച്ചതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭൻവർ സിംഗ് ചികിത്സിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത് കാരണമുണ്ടായ പഴയ തർക്കത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രമാണ് എന്നും ഹൈക്കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ പി.ഡബ്ല്യു. 5, 6, 7, 8, 9, 10 എന്നിവരുടെ മൊഴികൾ ഔപചാരിക സ്വഭാവമുള്ളവ (formal nature) മാത്രമായിരുന്നു എന്നും ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.

18. ജോദ് സിംഗിന്റെ എതിർ വിസ്താരണ അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിൽ അവഗണിക്കപ്പെട്ടു എന്നും, കണ്ടെത്തലുകളിൽ എത്തുന്നതിൽ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റി അത് പരിഗണിച്ചിട്ടില്ല എന്നും ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. ജീപ്പ്, ട്രാക്ടർ, ട്രോളി, ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ് എന്നിവയുടെ വീണ്ടെടുക്കലുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, പ്രതികളുടെ മൊഴിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് കുറ്റകരമായ വസ്തുക്കളും വാഹനങ്ങളും വീണ്ടെടുത്തതെന്ന 'അവ്യക്തമായ മൊഴിയാണ്' അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ തെളിവുകളിൽ ഉള്ളതെന്നും ഹൈക്കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. കേസിൽ മൂന്ന് പ്രതികൾ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, വീണ്ടെടുക്കൽ എതിർകക്ഷിയുമായി മാത്രം ബന്ധിപ്പിക്കാൻ സാധ്യമല്ല എന്നും ഹൈക്കോടതി വിലയിരുത്തി.

19. അച്ചടക്ക അന്വേഷണം ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 16 പ്രകാരമാണ് നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. ചട്ടം 16-ന്റെ പ്രസക്ത ഭാഗങ്ങൾ താഴെ നൽകുന്നു:

2020_13_951_986

"16. പ്രധാന ശിക്ഷകൾ ചുമത്തുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമം:

...

(6)(a). സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആരോപണങ്ങളിൽ കുറ്റക്കാരനല്ലെന്ന് ബോധിപ്പിച്ചാൽ, അന്വേഷണത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി, ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരാകുന്ന പ്രസന്റിംഗ് ഓഫീസറോട് 10 ദിവസത്തിനകം സാക്ഷികളുടെയും രേഖകളുടെയും പട്ടിക സമർപ്പിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടും. ഇതിന്റെ ഒരു പകർപ്പ് ഒരേസമയം സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനും അയയ്ക്കണം. പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളുടെയും രേഖകളുടെയും പട്ടിക ലഭിച്ച് പത്ത് ദിവസത്തിനകം, തനിക്ക് പ്രതിരോധത്തിനായി ആവശ്യമുള്ള രേഖകളുടെ പട്ടിക കുറ്റാരോപിതനായ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ സമർപ്പിക്കണം. അനന്തരം അന്വേഷണ അതോറിറ്റി ഇരു വിഭാഗത്തിന്റെയും രേഖകൾ ആവശ്യപ്പെടുകയും കക്ഷികളോട് അവ അംഗീകരിക്കാനോ നിഷേധിക്കാനോ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അതിനുശേഷം, ആവശ്യമായ തെളിവുകൾ ആവശ്യപ്പെടുകയും, പ്രസന്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് മുഖ്യ വിസ്താരണ (examination-in-chief) നടത്തുന്നതിനും, ഹാജരുള്ള സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുന്ന ഓഫീസർക്കോ എതിർ വിസ്താരണ നടത്തുന്നതിനും അവസരം നൽകും. പ്രസന്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക്, എതിർ വിസ്താരണ ചെയ്ത ഏതെങ്കിലും വിഷയത്തിൽ സാക്ഷികളെ പുനഃവിസ്താരണ നടത്താൻ അവകാശമുണ്ട്, എന്നാൽ അന്വേഷണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതിയില്ലാതെ പുതിയ വിഷയങ്ങളിൽ പാടില്ല. പ്രോസിക്യൂഷൻ തെളിവുകൾ അവസാനിച്ച ശേഷം, തന്റെ പ്രതിരോധത്തിനായി ഹാജരാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സാക്ഷികളുടെ പട്ടിക 10 ദിവസത്തിനകം സമർപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനോട് ആവശ്യപ്പെടും. സാക്ഷികളുടെയും രേഖകളുടെയും പ്രാധാന്യം പരിഗണിച്ച് അന്വേഷണ അതോറിറ്റി ബന്ധപ്പെട്ട സാക്ഷികളെയും രേഖകളെയും മാത്രം ആവശ്യപ്പെടുകയും തെളിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. ഈ സമയം കക്ഷികൾക്ക് മുഖ്യ വിസ്താരണ, എതിർ വിസ്താരണ/പുനഃവിസ്താരണ എന്നിവയ്ക്ക് അവസരം നൽകിയ ശേഷം തെളിവുകൾ അവസാനിപ്പിക്കും. ഇരു കക്ഷികളും ആവശ്യപ്പെടുന്ന സാക്ഷികളുടെയും രേഖകളുടെയും പ്രസക്തി അന്വേഷണ അതോറിറ്റി പരിഗണിക്കും, ഏതെങ്കിലും സാക്ഷിയെയോ രേഖയെയോ ആവശ്യപ്പെടാൻ വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അതിന്റെ കാരണം എഴുതി രേഖപ്പെടുത്തണം. നീതിയുടെ താൽപ്പര്യത്തിനായി, അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് കക്ഷികളുടെ സാക്ഷികളോട് ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കാവുന്നതാണ്. വാദങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതിന് കക്ഷികൾക്ക് അവസരം നൽകുന്നതാണ്.

2020_13_951_986

ശ്രദ്ധിക്കുക: ഉപചട്ടം (6)(a)-യിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള സാക്ഷികളുടെ മൊഴികളുടെ പകർപ്പുകൾക്കായി സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വാക്കാലോ എഴുതിയോ അപേക്ഷിച്ചാൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി അത്തരം പകർപ്പുകൾ എത്രയും വേഗം, ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിക്ക് വേണ്ടിയുള്ള സാക്ഷികളുടെ വിസ്താരം തുടങ്ങുന്നതിന് മൂന്ന് ദിവസം മുമ്പെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് നൽകണം.

(6)(a)(1). ഏതൊരാളുടെയും ഔപചാരിക സ്വഭാവമുള്ള (formal character) തെളിവുകൾ സത്യവാങ്മൂലം മുഖേന നൽകാവുന്നതും, നീതിന്യായപരമായ എല്ലാ ഒഴിവാക്കലുകൾക്കും വിധേയമായി, വകുപ്പുതല നടപടികളിൽ തെളിവായി സ്വീകരിക്കാവുന്നതുമാണ്. സാക്ഷിയെ വിളിപ്പിക്കുകയും വ്യക്തിപരമായി വിസ്തരിക്കുകയും വേണമെന്ന് അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കരുതുകയാണെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രസന്റിംഗ് ഓഫീസറോ കുറ്റാരോപിതനായ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ആരെങ്കിലും സാക്ഷിയുടെ വ്യക്തിപരമായ ഹാജർ നിർബന്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അത്തരം സാക്ഷിയെ ഹാജരാക്കുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ ചെയ്യണം.

(6)(b). അന്വേഷണ അതോറിറ്റി, രേഖാമൂലം രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട നല്ലതും മതിയായതുമായ കാരണങ്ങളാൽ, ഭാഗികമായി കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കേസുകളിൽ (part-heard cases) വിസ്താരത്തിനായി സാക്ഷികളെ തിരികെ വിളിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(6)(c). ഉപചട്ടം (6)(a)-യിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടാത്തതും, എന്നാൽ സർക്കാരിന്റെ കൈവശമുള്ളതുമായ ഏതെങ്കിലും രേഖകൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനോ ഹാജരാക്കുന്നതിനോ വേണ്ടി, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി ഉത്തരവിട്ട് 10 ദിവസത്തിനകം, അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണ അതോറിറ്റി അനുവദിക്കുന്നതും 10 ദിവസത്തിൽ കവിയാത്തതുമായ അധിക സമയത്തിനുള്ളിൽ നോട്ടീസ് നൽകണം.

ശ്രദ്ധിക്കുക: സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, കണ്ടുപിടിക്കാനോ ഹാജരാക്കാനോ ആവശ്യപ്പെടുന്ന രേഖകളുടെ പ്രസക്തി സർക്കാരിനെ അറിയിക്കണം.

രേഖകൾ കണ്ടുപിടിക്കാനോ ഹാജരാക്കാനോ ഉള്ള നോട്ടീസ് ലഭിച്ചാൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി, ആ രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതോ കൈവശം വെക്കുന്നതോ ആയ അതോറിറ്റിക്ക് അത് അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ പകർപ്പുകൾ, നിശ്ചിത തീയതിക്കകം രേഖകൾ ഹാജരാക്കണമെന്ന ആവശ്യരേഖ സഹിതം കൈമാറണം:

2020_13_951_986

എങ്കിലും, അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക്, തങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ കേസിന് അപ്രസക്തമായ രേഖകൾ ആവശ്യപ്പെടാൻ വിസമ്മതിക്കാവുന്നതാണ്, അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ രേഖാമൂലം എഴുതണം.

ആവശ്യരേഖ ലഭിച്ചാൽ, ആ രേഖകൾ കൈവശം വെക്കുന്ന എല്ലാ അതോറിറ്റികളും അത് അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് മുമ്പാകെ ഹാജരാക്കണം:

എങ്കിലും, ആവശ്യപ്പെട്ട രേഖകൾ കൈവശം വെക്കുന്ന അതോറിറ്റി, എല്ലാ രേഖകളുമോ ഏതെങ്കിലും രേഖയോ ഹാജരാക്കുന്നത് പൊതുതാൽപ്പര്യത്തിനോ സ്റ്റേറ്റിന്റെ സുരക്ഷയ്ക്കോ എതിരാണെന്ന് രേഖാമൂലം ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, അത് അന്വേഷണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിക്കണം. അങ്ങനെ അറിയിച്ചാൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി ആ വിവരം സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന് കൈമാറുകയും, ആ രേഖകൾ ഹാജരാക്കുന്നതിനോ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനോ വേണ്ടി നൽകിയ ആവശ്യരേഖ പിൻവലിക്കുകയും ചെയ്യണം.

(6)(d). ചട്ടം 18 പ്രകാരമുള്ള സംയുക്ത വകുപ്പുതല അന്വേഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 16 പ്രകാരമുള്ള അന്വേഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിലോ, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന് നോട്ടീസ് നൽകിയ വാദം കേൾക്കുന്ന തീയതിയിൽ മതിയായ കാരണമില്ലാതെ ഹാജരാകുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് അത്തരം സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ അഭാവത്തിൽ അന്വേഷണവുമായി മുന്നോട്ട് പോകാവുന്നതാണ്.

(6)(A). അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിക്ക് വേണ്ടിയുള്ള കേസ് അവസാനിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ആവശ്യമാണെന്ന് തോന്നുകയാണെങ്കിൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് അതിന്റെ വിവേചനാധികാരം ഉപയോഗിച്ച്, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകിയ ലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെടാത്ത തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാൻ പ്രസന്റിംഗ് ഓഫീസറെ അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് തന്നെ പുതിയ തെളിവുകൾ ആവശ്യപ്പെടുകയോ ഏതെങ്കിലും സാക്ഷിയെ തിരികെ വിളിച്ച് പുനഃവിസ്താരം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യാം. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആവശ്യപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, ഹാജരാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ തെളിവുകളുടെ പട്ടികയുടെ പകർപ്പും, ആ പുതിയ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് മൂന്ന് പൂർണ്ണ ദിവസത്തെ (അവധി ദിവസങ്ങളും അന്വേഷണം മാറ്റിവെച്ച ദിവസവും ഒഴികെയുള്ള) അന്വേഷണ മാറ്റിവെക്കലും ലഭിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അവകാശമുണ്ട്. പുതിയ രേഖകൾ രേഖകളിൽ എടുക്കുന്നതിന് മുമ്പ് അവ പരിശോധിക്കാൻ അന്വേഷണ അതോറിറ്റി സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന് അവസരം നൽകണം. നീതിയുടെ താൽപ്പര്യത്തിന് ആവശ്യമാണെന്ന്

2020_13_951_986

അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, പുതിയ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാൻ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

ശ്രദ്ധിക്കുക: തെളിവുകളിലെ കുറവുകൾ നികത്തുന്നതിനായി പുതിയ തെളിവുകൾ അനുവദിക്കുകയോ ആവശ്യപ്പെടുകയോ ചെയ്യരുത്, അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും സാക്ഷിയെ തിരികെ വിളിപ്പിക്കരുത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഹാജരാക്കിയ തെളിവുകളിൽ അന്തർലീനമായ ന്യൂനതയോ (inherent lacuna) തകരാറോ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ മാത്രമേ അത്തരം തെളിവുകൾ ആവശ്യപ്പെടാൻ പാടുള്ളൂ.

(6)(B)(a). ചട്ടം 14-ലെ ഉപവകുപ്പുകൾ (i) മുതൽ (iii) വരെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ശിക്ഷകളിൽ ഏതെങ്കിലും ചുമത്താൻ അധികാരമുള്ളതും, എന്നാൽ ചട്ടം 14-ലെ ഉപവകുപ്പുകൾ (iv) മുതൽ (vii) വരെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ശിക്ഷകൾ ചുമത്താൻ അധികാരമില്ലാത്തതുമായ ഒരു ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റി, ഏതെങ്കിലും ആരോപണങ്ങളുടെ വിഷയങ്ങൾ സ്വയമായി അന്വേഷിക്കുകയോ അന്വേഷിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്ത ശേഷം, തങ്ങളുടെ സ്വന്തം കണ്ടെത്തലുകൾ പരിഗണിച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങൾ നിയമിച്ച അന്വേഷണ അതോറിറ്റിയുടെ ഏതെങ്കിലും കണ്ടെത്തലുകളിലെ തീരുമാനങ്ങൾ പരിഗണിച്ചോ, ചട്ടം 14-ലെ ഉപവകുപ്പുകൾ (iv) മുതൽ (vii) വരെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ശിക്ഷകൾ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനിൽ ചുമത്തണം എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, ആ അതോറിറ്റി അന്വേഷണ രേഖകൾ ഏറ്റവും ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ ശിക്ഷകൾ ചുമത്താൻ അധികാരമുള്ള ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിക്ക് കൈമാറണം.

(6)(B)(b). രേഖകൾ കൈമാറിയ ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിക്ക് രേഖകളിലെ തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപടിയെടുക്കാവുന്നതാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, നീതിയുടെ താൽപ്പര്യത്തിനായി ഏതെങ്കിലും സാക്ഷിയെ കൂടുതൽ വിസ്തരിക്കുന്നത് ആവശ്യമാണെന്ന് അഭിപ്രായമുണ്ടെങ്കിൽ, സാക്ഷികളെ തിരികെ വിളിച്ച് വിസ്തരിക്കാനും എതിർ വിസ്താരം നടത്താനും പുനഃവിസ്താരം നടത്താനും ചട്ടങ്ങൾക്കനുസൃതമായി ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന ശിക്ഷ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനിൽ ചുമത്താനും അധികാരമുണ്ട്.

(7). അന്വേഷണം അവസാനിക്കുമ്പോൾ, അന്വേഷണ അതോറിറ്റി അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുകയും, ഓരോ ആരോപണത്തിലുമുള്ള കണ്ടെത്തലുകളും അതിനുള്ള കാരണങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം. അന്വേഷണ നടപടികൾ, യഥാർത്ഥത്തിൽ രൂപീകരിച്ചതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ആരോപണങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതായി അന്വേഷണ അതോറിറ്റിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം ആരോപണങ്ങളിൽ കണ്ടെത്തലുകൾ

രേഖപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. എങ്കിലും, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആ ആരോപണങ്ങൾക്ക് കാരണമായ വസ്തുതകൾ സമ്മതിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അവയിൽ നിന്ന് സ്വയം പ്രതിരോധിക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ, അത്തരം ആരോപണങ്ങളിൽ കണ്ടെത്തലുകൾ രേഖപ്പെടുത്തരുത്.

(8). അന്വേഷണത്തിന്റെ രേഖകളിൽ താഴെ പറയുന്നവ ഉൾപ്പെടണം:

(i) സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരെ ചുമത്തിയ ആരോപണങ്ങളും ഉപചട്ടം (2) പ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ ആരോപണങ്ങളുടെ പ്രസ്താവനയും;

(ii) അദ്ദേഹത്തിന്റെ എഴുതി നൽകിയ പ്രതിരോധ പ്രസ്താവന (ഉണ്ടെങ്കിൽ);

(iii) അന്വേഷണത്തിനിടെ രേഖപ്പെടുത്തിയ വാക്കാലുള്ള തെളിവുകൾ;

(iv) അന്വേഷണത്തിനിടെ പരിഗണിച്ച രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകൾ;

(v) അന്വേഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിയും അന്വേഷണ അതോറിറ്റിയും നൽകിയ ഉത്തരവുകൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ); കൂടാതെ

(vi) ഓരോ ആരോപണത്തിലുമുള്ള കണ്ടെത്തലുകളും അതിനുള്ള കാരണങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു റിപ്പോർട്ട്.

(9). ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റി, അത് അന്വേഷണ അതോറിറ്റി അല്ലെങ്കിൽ, അന്വേഷണ രേഖകൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം ഓരോ ആരോപണത്തിലുമുള്ള കണ്ടെത്തലുകൾ രേഖപ്പെടുത്തണം.

അന്വേഷണം ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യത്തിൽ ന്യൂനതയുള്ളതായി (laconic) വിശ്വസിക്കാൻ കാരണമുണ്ടെങ്കിൽ, രേഖാമൂലം രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട നീതിയുക്തവും മതിയായതുമായ കാരണങ്ങളാൽ, ഡിസിപ്ലിനറി അതോറിറ്റിക്ക് അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ട് പരിഗണിക്കുമ്പോൾ കേസ് കൂടുതൽ അന്വേഷണത്തിനോ/പുതിയ അന്വേഷണത്തിനോ (de-novo enquiry) വേണ്ടി തിരികെ അയയ്ക്കാവുന്നതാണ് (remand).

G അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവുകൾ

20. ഹൈക്കോടതി ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി വിശദമായിരുന്നെങ്കിലും, തെളിവുകളുടെ രേഖകളിലെ മറ്റ് വശങ്ങൾ കൂടി അത് സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ഈ വശങ്ങൾ,

2020_13_951_986

നീതിന്യായപരമായ ചർച്ചകളിൽ സുപരിചിതമായ ഒരു പദം ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, 'വിഷയത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള കാഴ്ചപ്പാട് (overall perspective of the matter) രൂപീകരിക്കുന്നതിന് കോടതിയെ സഹായിക്കുമായിരുന്നു. (അച്ചടക്കപരമായ കണ്ടെത്തലുകൾ റദ്ദാക്കിക്കൊണ്ട് ഹൈക്കോടതി അനുവദിച്ച) പുനഃസ്ഥാപന ഉത്തരവ് തെളിവുകളുടെ രേഖയോട് നീതി പുലർത്തുന്നുണ്ടോ എന്നതിനെ ഇത് ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്തുന്നതിന് വേണ്ടിയല്ല, മറിച്ച് ഹൈക്കോടതി ഒരു അന്തർ-കോടതി അപ്പീൽ (ഇൻട്രാ-കോർട്ട് അപ്പീലിൽ) ശിക്ഷ റദ്ദാക്കിക്കൊണ്ട് ഈ നടപടി നടത്തിയതുകൊണ്ട്, ഈ കോടതിക്ക് (സുപ്രീം കോടതിക്ക്) ഈ പരിശോധന നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഹൈക്കോടതിയെ പ്രധാനമായും സ്വാധീനിച്ച, എതിർ വിസ്താരണയിലെ ജോദ് സിംഗിന്റെ മൊഴിമാറ്റത്തിന് (somersault) പുറമെ, അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ രേഖകളിൽ നിന്ന് മറ്റ് നിർണ്ണായകമായ വശങ്ങളും ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്. അവയിലേക്ക് നമുക്ക് തിരിയാം. സംക്ഷിപ്തത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി, മൊഴിയെടുപ്പിൽ നിന്ന് ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഞങ്ങൾ വിഷയം സംഗ്രഹിക്കുന്നു.

21. **ജോധ് സിംഗ് (പി.ഡബ്ലു. 1) ന്റെ തെളിവ്** – ഹൈക്കോടതി ശ്രദ്ധിച്ച പി.ഡബ്ലു. 1-ന്റെ എതിർ വിസ്താരണയിലെ ഭാഗങ്ങൾ കൂടാതെ, അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥന് മുമ്പാകെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൊഴി ഇനിപ്പറയുന്നവ സ്ഥാപിക്കുന്നു: *(a)* സംഭവത്തോട് അടുത്ത സമയത്ത്, അദ്ദേഹം എതിർകക്ഷിയെയും (ഹീം സിംഗിനെയും) ഇഖ്ബാലിനെയും കണ്ടുമുട്ടി, ഇത് അവർ തമ്മിൽ മുൻപരിചയം ഉണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു; *(b)* എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവ് പാമ്പുകടിയേറ്റാണ് മരിച്ചത്; കൂടാതെ *(c)* ഭൻവർ സിംഗിനെ ഇഖ്ബാൽ കൊലപ്പെടുത്തുന്നത് താൻ കണ്ട സ്ഥലത്ത് നിന്ന് 300 അടി അകലെവെച്ച്, സംഭവം നടന്ന ദിവസം ജോദ് സിംഗ് എതിർകക്ഷിയെ കണ്ടുമുട്ടി. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

> "രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷം മുമ്പ് ഹീം സിംഗ് ഒരു എഞ്ചിൻ ക്രെയിനുമായി സർദാർഗഡിൽ നിന്ന് വന്നു, അത് രാവോ കി ഗ്രന്ഥിയിൽ സന്ദർശിച്ച ശേഷം രാം സിംഗിന്റെ കിണറിനടുത്ത് വെച്ച് ഞാൻ റിപ്പയർ ചെയ്തു. ആ സമയത്ത് സർദാർഗഡിൽ നിന്നുള്ളയാളാണെന്ന് പറഞ്ഞ... ഇഖ്ബാൽ ഖാനും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ക്രെയിൻ ഘടിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിച്ചു, അതിനാൽ എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തെ അറിയാം."

> "രാവോ കി ഗ്രന്ഥിയിലെ ഭൻവർ സിംഗിനെയും എനിക്കറിയാം, അദ്ദേഹം ഹീം സിംഗിന്റെ അമ്മാവനായിരുന്നു. പാമ്പുകടിയേറ്റപ്പോൾ അദ്ദേഹം മന്ത്രവാദം ചെയ്യുകയും നാഥ്ദ്വാരയിലെ പി.ഡബ്ലു.ഡി.യിൽ ജോലി ചെയ്യുകയുമായിരുന്നു. ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തിന് 2 വർഷം മുമ്പ്

2020_13_951_986

ഹീം സിംഗിന്റെ അച്ഛൻ നത്ഥു സിംഗിന് പാമ്പ് കടിച്ചു. ഭൻവർ സിംഗ് നത്ഥു സിംഗിന് മന്ത്രവാദം ചെയ്തുവോ ഇല്ലയോ എന്ന് എനിക്കറിയില്ല. പാമ്പുകടിച്ചതിനെ തുടർന്ന് നത്ഥു സിംഗിനെ 15–20 ദിവസം ഉദയ്പൂരിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. ആശുപത്രിയിൽ നിന്ന് ഡിസ്ചാർജ് ആയി വീട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ ശേഷം 2–3 ദിവസങ്ങൾക്കകം നത്ഥു സിംഗ് മരിച്ചു."

"ആ ദിവസം നിങ്ങൾ നാഥ്ദ്വാരയിൽ നിന്ന് ഘട്ട ഘോട്ടിയയിലേക്ക് പോകുന്ന വഴിയിൽ കുന്ത്വയിൽ നിന്ന് ഗുഡ്ലിയിലേക്ക് പോവുകയായിരുന്നു, അപ്പോൾ കുന്ത്വയിൽ നിന്ന് നാഥ്ദ്വാരയിലേക്ക് മോട്ടോർ സൈക്കിളിൽ പോവുകയായിരുന്ന ഹീം സിംഗ് നിങ്ങളെ കണ്ടുമുട്ടി എന്നത് ശരിയാണോ? ഹീം സിംഗ് കണ്ടുമുട്ടിയ സ്ഥലത്ത് നിന്ന് 300 അടി മുന്നോട്ട് പോയപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഭൻവർ സിംഗിനെ ഇഖ്ബാൽ കൊല്ലുന്നത് കണ്ടു. ഇത് ശരിയാണോ?" ഉത്തരം: അതെ, അത് ശരിയാണ്.

22. **പി.ഡബ്ല്യു. 2 ദേവി സിംഗിന്റെ മൊഴി** – പി.ഡബ്ല്യു. 2 തന്റെ മൊഴി പൂർണ്ണമായും മാറ്റിപ്പറയുകയും, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തെക്കുറിച്ച് തനിക്ക് ഒന്നും അറിയില്ലെന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു. പോലീസ് തന്നോട് പറഞ്ഞതെല്ലാം സമ്മതിച്ചു എന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

23. **പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗിന്റെ മൊഴി** – സംഭവം നടന്ന ദിവസം, താൻ സൈക്കിളിൽ പോകുമ്പോൾ, എതിർകക്ഷിയെ കണ്ടുമുട്ടി എന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ട്രാക്ടർ പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന സ്ഥലത്ത് വെച്ചായിരുന്നു അത് എന്നും പി.ഡബ്ല്യു. 3-ന്റെ മൊഴി സ്ഥാപിക്കുന്നു. അവിടെ തിരിച്ചറിയാത്ത മറ്റൊരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കൂടാതെ, 30–45 മിനിറ്റിന് ശേഷം താൻ തിരികെ വരുമ്പോൾ ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടതായും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, എതിർകക്ഷിയും ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ മുൻ വൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് തനിക്ക് അറിയില്ലെന്നും, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തിൽ ഹീം സിംഗിന് പങ്കുണ്ടോ എന്ന് തനിക്ക് ഉറപ്പില്ലെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

2020_13_951_986

"15.08.02-ന് ഏകദേശം 5-6 മണിക്ക് ഞാൻ എന്റെ ചായക്കട പൂട്ടി സൈക്കിളിൽ കുന്ത്വയിൽ നിന്ന് വയലുകളിലേക്ക് പോവുകയായിരുന്നു. വയലുകളിലൂടെ കോട്ടേലയിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ, പിന്നിൽ നിന്ന് കോൺസ്റ്റബിളായ രാവോ കി ഹുഡ്ഡിയിലെ ഹീം സിംഗ് മോട്ടോർ സൈക്കിളിൽ വന്ന് എന്നെ കടന്നുപോയി. ഞാൻ നാള ഭീൽ ബസ്തി വാലിയിൽ എത്തി. അവിടെ മതിലിനടുത്ത് ഹീം സിംഗിന്റെ പാർക്ക് ചെയ്തിരുന്ന ട്രാക്ടർ കണ്ടു. ഹീം സിംഗ് അവിടെ നിന്ന് കുന്ത്വയിലേക്ക് തിരിച്ചുപോയി. നിങ്ങൾ എവിടേക്കാണ് പോകുന്നതെന്ന് എന്നോട് ചോദിച്ചു, ഞാൻ കോട്ടേലയിലേക്ക് പോവുകയാണെന്ന് പറഞ്ഞു. ഒരാൾ ട്രാക്ടറിന്റെ സ്റ്റിയറിംഗിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു, അയാളെ എനിക്കറിയില്ല. ട്രാക്ടറിന് എന്ത് പറ്റിയെന്ന് ഞാൻ ചോദിച്ചു, ഉടമസ്ഥൻ ഇന്ധനം കൊണ്ടുവരാൻ പോയി എന്ന് അയാൾ മറുപടി നൽകി. ആ സമയത്ത് ഞാൻ മറ്റൊരാളെ കണ്ടില്ല. ഏകദേശം അര മണിക്കൂറോ മുക്കാൽ മണിക്കൂറോ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ കോട്ടേലയിൽ നിന്ന് തിരികെ വരുമ്പോൾ, ഭീൽ ബസ്തി നാള റോഡിൽ ഹീം സിംഗിന്റെ അമ്മാവനായ ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മൃതദേഹം കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു."

"ആ സമയത്ത് ഞാൻ ഹീം സിംഗിന്റെ ട്രാക്ടർ കണ്ടില്ല, ഹീം സിംഗിനെയും കണ്ടില്ല. ഹീം സിംഗും ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ എന്തെങ്കിലും ശത്രുതയുണ്ടോ എന്ന് എനിക്കറിയില്ല, ഞാൻ അവരിൽ നിന്ന് ഏകദേശം 5 കിലോമീറ്റർ അകലെയാണ് താമസിക്കുന്നത്."

"ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിൽ ഹീം സിംഗിന് പങ്കുണ്ടോ എന്ന് എനിക്ക് അറിയില്ല."

24. **പി.ഡബ്ല്യു. 4 ഹമീർ സിംഗിന്റെ മൊഴി** – പി.ഡബ്ല്യു. 4-ന്റെ മൊഴി താഴെ പറയുന്നവ സ്ഥാപിക്കുന്നു: *(a)* എതിർകക്ഷിയും ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലി തർക്കം ഉണ്ടായിരുന്നു, ഇത് സംബന്ധിച്ച് ഭൻവർ സിംഗ് പോലീസിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകിയിരുന്നു; *(b)* എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവിനെ ഭൻവർ സിംഗ് മന്ത്രവാദം നടത്തി 'ചികിത്സിച്ചിരുന്നു', പക്ഷേ പാമ്പുകടിയേറ്റ് അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി; *(c)* തന്റെ പിതാവിന്റെ മരണത്തിന് കാരണക്കാരനായതുകൊണ്ട് ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊല്ലുമെന്ന് അയാളെ അറിയിക്കാൻ എതിർകക്ഷി വ്യക്തിപരമായി ഇദ്ദേഹത്തോട് പറഞ്ഞു; *(d)* എതിർകക്ഷി നൽകിയ വധഭീഷണിയെക്കുറിച്ച് ഭൻവർ സിംഗ് പോലീസിൽ പരാതി നൽകിയിരുന്നു; കൂടാതെ *(e)* ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ഉടൻ തന്നെ എതിർകക്ഷിയെ സംശയിച്ചു. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

"ഭൻവർ സിംഗ് ഹീം സിംഗിന്റെ അമ്മാവനാണ്. കഴിഞ്ഞ 5-7 വർഷമായി അവർ തമ്മിൽ സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലി തർക്കമുണ്ട്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭൻവർ സിംഗ് ഖാംന്നൂർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ഒരു റിപ്പോർട്ടും നൽകിയിരുന്നു. കൃത്യമായ സമയം എനിക്ക് ഓർമ്മയില്ല. 2-3 വർഷം

2020_13_951_986

മുമ്പ് ഹീം സിംഗിന്റെ അച്ഛൻ നത്ത സിംഗിന് പാമ്പ് കടിക്കുകയും അതിന്മേൽ ഭൻവർ സിംഗ് മന്ത്രവാദം നടത്തുകയും ചെയ്തു. നത്ത സിംഗിനെ ആശുപത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോയെങ്കിലും രക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, 15-20 ദിവസത്തിന് ശേഷം മരിച്ചുപോയി. നത്ത സിംഗ് മരിച്ച അടുത്ത ദിവസം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ പോയി, കണ്ടതിന് ശേഷം വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ നത്ത സിംഗിന്റെ വീടിന് പുറത്ത്, നത്ത സിംഗിന്റെ മകൻ ഹീം സിംഗ് തന്റെ ട്രാക്ടറിന്റെ മുൻ ടയറിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്നെ തടയുകയും, ട്രാക്ടറോ മോട്ടോർ സൈക്കിളോ ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് കൊല്ലുമെന്ന് ഭൻവർ സിംഗിനോട് പറയണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഹീം സിംഗിനോട് ഞാൻ ചോദിച്ചു, അദ്ദേഹം എന്ത് ചെയ്തു, എന്തിനാണ് കൊല്ലാൻ പറയുന്നത് എന്ന്. ഇതിന് ഹീം സിംഗ് എന്നോട് പറഞ്ഞു, അവൻ എന്റെ വീടിന് പിന്നിലായതുകൊണ്ട്...വായിക്കാൻ കഴിയാത്തത്... നത്ത സിംഗ് മരിച്ചതിന് ശേഷം അതേ ദിവസം ഭൻവർ സിംഗ് എന്നോട് പറഞ്ഞു, തന്റെ അച്ഛന്റെ ശവസംസ്കാരത്തിന് വരരുതെന്ന് പറഞ്ഞ് ഹീം സിംഗ് എന്നെ വീട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കി എന്ന്. അതുകൊണ്ട് ഭൻവർ സിംഗ് നത്ത സിംഗിന്റെ ശവസംസ്കാരത്തിന് വന്നില്ല. ഹീം സിംഗ് എന്നോട് പറഞ്ഞത് ഭൻവർ സിംഗിനോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ, ഭൻവർ സിംഗ് പറഞ്ഞു "ഞാൻ പോലീസിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകിയിട്ടുണ്ട്, അതുകൊണ്ട് ഹീം സിംഗിന് എന്നെ കൊല്ലാൻ കഴിയില്ല" എന്ന്. ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തെക്കുറിച്ച് ഗ്രാമത്തിൽ ഏകദേശം 6-7 മണിക്ക് ഞാൻ കേട്ടപ്പോൾ, ഹീം സിംഗാണ് കൊന്നത് അല്ലെങ്കിൽ അയാളിലൂടെയാണ് ഇത് സംഭവിച്ചതെന്ന് ഞാൻ ഊഹിച്ചു. ഇന്നും ഞാൻ ഇത് തന്നെയാണ് പറയുന്നത്."

"2. അവർ തമ്മിലുള്ള സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കം കാരണവും, എന്നിലൂടെ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊല്ലുമെന്ന് ഹീം സിംഗ് ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയതിനാലും ആണ് ഹീം സിംഗാണ് കൊല ചെയ്തതെന്ന് എനിക്ക് സംശയം തോന്നിയത് എന്നത് ശരിയാണ്, ഇപ്പോഴും എനിക്ക് സംശയമുണ്ട്."

25. **പി.ഡബ്ല്യു. 6 ഭൻവർ സിംഗിന്റെ (SHO, ദേവ്ഗഡ്) മൊഴി** - എതിർകക്ഷി തുടക്കത്തിൽ തന്റെ ഭാര്യാസഹോദരന്റെ മരണം കാരണം അവധി എടുത്ത എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൊഴി തെളിയിക്കുന്നു. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

"ശ്രീ. ഹീം സിംഗ് നമ്പർ 642, തന്റെ കുടുംബത്തിൽ ഭാര്യാസഹോദരൻ മരിച്ചതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു കാഷ്വൽ ലീവിനും ഒരു ജി.എച്ചിനും (ഗസറ്റഡ് ഹോളിഡേ) അപേക്ഷിച്ച് ഒരു അപേക്ഷ നൽകി, അതിന് ഞാൻ അനുമതി നൽകി... അതിനുശേഷം, പ്രസ്തുത കോൺസ്റ്റബിൾ 19.08.02-ന്

2020_13_951_986

എന്റെ മുമ്പാകെ ഹാജരായി, 3 ദിവസത്തെ അഭാവം പരിഗണിക്കുന്നതിനും അതിന്മേൽ അനുമതി ഉത്തരവ് നൽകുന്നതിനും അപേക്ഷ നൽകി, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഞാൻ 3 ദിവസത്തെ അഭാവത്തിന് സി.എൽ. ആയി അനുമതി നൽകി ഉത്തരവ് പാസാക്കി."

26. **നാനാ ലാലിന്റെ (SHO, ഖാംനൂർ) മൊഴി** – ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിച്ച പോലീസ്, പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗിന്റെ മൊഴിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഐ.പി.സി. 302-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം കൂട്ടിച്ചേർത്തതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൊഴി വ്യക്തമാക്കുന്നു. ജോദ് സിംഗ് കോടതിയിൽ തന്റെ നിലപാട് മാറ്റിയെന്നും അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അതിന് അദ്ദേഹം ന്യായീകരണമൊന്നും നൽകിയില്ല. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

"പ്രാഥമിക അന്വേഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഹീം സിംഗും മരിച്ച ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ ഗുരുതരമായ മുൻ വൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് കണ്ടെത്തി. ഈ ശത്രുത കാരണം, തന്റെ അമ്മാവനായ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഹീം സിംഗ്, മകൻ നത്തു സിംഗ് രജപുത്ത്, തന്റെ കൂട്ടാളികളായ ഇഖ്ബാൽ ഖാൻ, ലോകേഷ് ഗൗർവ എന്നിവരുമായി സൂക്ഷ്മമായി ആസൂത്രണം ചെയ്ത ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയും, ട്രാക്ടർ ഉപയോഗിച്ച് ഇടിച്ച് വീഴ്ത്തിയും ഇരുമ്പ് ദണ്ഡ് ഉപയോഗിച്ച് തലയ്ക്ക് അടിച്ചും കൊലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തെളിവ് നിയമത്തിലെ 27-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം പ്രതികളുടെ ഫർദ് വിവരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജീപ്പും ട്രാക്ടറും ട്രോളിയും ഇരുമ്പ് ദണ്ഡും കണ്ടെടുത്തിട്ടുണ്ട്. പ്രതികൾ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച് സംഭവസ്ഥലം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്തു."

ചോദ്യം – 2: നിങ്ങൾ 2 മാസത്തോളം ഐ.പി.സി. 304A, 279 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം അന്വേഷണം നടത്തി, ഈ കാലയളവിൽ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തിയെന്ന് ആരെങ്കിലും നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞിരുന്നോ?

ഉത്തരം: ഒരു മാസത്തിനിടയിൽ, 11.09.02-ന് സാക്ഷി ബാബുദാസ് സംഭവസ്ഥലത്ത് 2-3 പേരുടെ സാന്നിധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് പറഞ്ഞു.

ചോദ്യം – 3: ബാബുദാസ് സംഭവത്തിന്റെ ദൃക്സാക്ഷി ആയിരുന്നോ?

ഉത്തരം: അല്ല.

2020_13_951_986

ചോദ്യം – 4: 15.08.02 മുതൽ ഈ ഒരു മാസക്കാലയളവിനുള്ളിൽ ഭൻവർ സിംഗിനെ കൊലപ്പെടുത്തിയെന്ന് പറയുന്ന ഏതെങ്കിലും ദൃക്സാക്ഷിയുടെ മൊഴി നിങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നോ?

ഉത്തരം: ഇല്ല.

ചോദ്യം – 5: ആരുടെ മൊഴിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിങ്ങൾ ഐ.പി.സി. 302-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം കൂട്ടിച്ചേർത്തത്?

ഉത്തരം – ജോധ് സിംഗിന്റെ പ്രസ്താവന കാരണം കുറ്റബോധം മാറി.

ചോദ്യം – 6: കൊലപാതകത്തെക്കുറിച്ച് താൻ പോലീസിനോട് പറഞ്ഞിട്ടില്ലെന്ന് ജോദ് സിംഗ് കോടതിയിൽ മൊഴി നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും, മറിച്ച് തന്നെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തി മൊഴിയെടുത്തു എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും അത് കോടതിയുടെ മൊഴിയിലും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും നിങ്ങൾക്ക് അറിയാമോ?

ഉത്തരം: കൊലപാതകത്തെക്കുറിച്ച് താൻ പ്രതാപ് സിംഗിനോടും പോലീസിനോടും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്ന് ജോദ് സിംഗിന്റെ മൊഴിയിൽ വന്നിരുന്നു. എന്നാൽ, വാദത്തിനിടെ സാക്ഷി ജോദ് സിംഗ്, പോലീസ് ഭീഷണിപ്പെടുത്തി മർദ്ദിച്ച ശേഷമാണ് മൊഴിയെടുത്തതെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, അത് തെറ്റാണ്.

27. **സുധീർ ജോഷിയുടെ (ആർ.പി.എസ്. ഡെപ്യൂട്ടി സൂപ്രണ്ട്, നാഥ്ദ്വാര) മൊഴി** – ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിൽ ഹീം സിംഗിന് പങ്കുണ്ടെന്ന സംശയങ്ങൾ ഉയർന്നതിനെ തുടർന്ന് പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായക്ക് മങ്ങലേറ്റുവെന്ന് അദ്ദേഹം മൊഴി നൽകി. ഇത് താഴെ പറയുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്:

> "ഞാൻ നടത്തിയ പ്രാഥമിക അന്വേഷണത്തിൽ കോൺസ്റ്റബിൾ നമ്പർ 642 ശ്രീ. ഹീം സിംഗിന്റെ അഭാവം... (വായിക്കാൻ കഴിയാത്തത്)... കൂടാതെ തന്റെ കൂട്ടാളികളുമായി ചേർന്ന് ശ്രദ്ധാലോചന നടത്തി അമ്മാവനെ കൊലപ്പെടുത്തിയതിനാലും, കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി കാരണം പൊതുജന മധ്യത്തിൽ പോലീസിന്റെ പ്രതിച്ഛായക്ക് മങ്ങലേറ്റ എന്നും ... പത്രവാർത്തകൾ കാരണം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പോലീസിലുള്ള വിശ്വാസം സംശയാസ്പദമായി എന്നും കണ്ടെത്തി."

2020_13_951_986

28. തെളിവുകളുടെ പൂർണ്ണമായ പരിശോധന സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, എതിർകക്ഷിയും ഭൻവർ സിംഗും തമ്മിൽ മുൻ വൈരാഗ്യം നിലനിന്നിരുന്നു എന്നാണ്. ഈ ശത്രുത ആദ്യമായി ഉടലെടുത്തത് സ്ഥലത്തെ ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. എതിർകക്ഷിയുടെ പിതാവിന്റെ മരണത്തിന് ഭൻവർ സിംഗാണ് ഉത്തരവാദിയെന്ന് ഇയാൾ ആരോപിച്ചതിന് ശേഷം ഈ ശത്രുത വളരെയധികം വർദ്ധിച്ചു. ഇത് കാരണം, എതിർകക്ഷി പരസ്യമായി ഭൻവർ സിംഗിന് വധഭീഷണി നൽകുകയും, തന്റെ സുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണിയുണ്ടെന്ന് ഭയന്ന് ഭൻവർ സിംഗ് എതിർകക്ഷിക്കെതിരെ പോലീസിൽ പരാതി നൽകുന്നതിലേക്ക് എത്തുകയും ചെയ്തു. ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തിലേക്ക് നയിച്ച സംഭവത്തെ സംബന്ധിച്ച്, എതിർകക്ഷിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർക്ക് ചെയ്ത ട്രാക്ടറും, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ സമയത്തോടും സ്ഥലത്തോടും അടുത്തായിരുന്നുവെന്ന് പി.ഡബ്ല്യു. 1 ജോദ് സിംഗും പി.ഡബ്ല്യു. 3 ശങ്കർ സിംഗും കണ്ടതായി മൊഴി നൽകി. എതിർകക്ഷി സഹപ്രതികളിലൊരാളോടൊപ്പം ആ സമയത്തോട് അടുത്ത് കണ്ടതായും കണ്ടെത്തി. ഈ സാഹചര്യങ്ങൾ, കൊലപാതകം നടന്ന ദിവസങ്ങളിൽ, അവധിയിലായിരുന്നതിനാൽ ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതടക്കമുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ നീക്കങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് സെഷൻസ് വിചാരണയിൽ കൊലപാതകക്കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ മതിയായ തെളിവായെന്ന് വരില്ല. എങ്കിലും, എതിർകക്ഷിക്ക് സംഭവവുമായുള്ള ബന്ധം പോലീസ് സേനയുടെ സൽപ്പേരിനെ ബാധിക്കുമെന്നും, സേനാംഗമായി എതിർകക്ഷി തുടരുന്നത് പൊതുഭരണത്തിന്റെ താൽപ്പര്യത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്നും നിഗമനം ചെയ്യാൻ സ്റ്റേറ്റിന് മതിയായ തെളിവുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ കൊലപാതകത്തിനുള്ള ശ്രദ്ധാലോചനയിൽ എതിർകക്ഷി ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്നത് ഒരു വശമാണ്. ശ്രദ്ധാലോചനാ കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ പോലും നേരിട്ടുള്ള തെളിവുകൾ ലഭിക്കാൻ പ്രയാസമാണ് എന്നത് വ്യക്തമാണ്. ഇതിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു വിഷയമാണ്, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തിലേക്ക് നയിച്ച സാഹചര്യങ്ങളുമായുള്ള എതിർകക്ഷിയുടെ ബന്ധം സംസ്ഥാന പോലീസ് സേനയുടെ സമഗ്രതയെയും സൽപ്പേരിനെയും ബാധിക്കാതെ സേനയിൽ തുടരാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവിനെ ബാധിച്ചോ എന്നത്. ഈ രണ്ടാമത്തെ വശത്തിലാണ് ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിലെ യുക്തിക്ക് ന്യൂനതയുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നത്.

H 'സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം' എന്നതിനെക്കുറിച്ച്

29. **എം. സിദ്ദിഖ്** v. **സുരേഷ് ദാസ്**[6] എന്ന കേസിൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് 'സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം' എന്ന നിലവാരം താഴെ പറയുന്ന വാക്കുകളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു:

6 (2020) 1 SCC 1

2020_13_951_986

"720. ഒരു സിവിൽ വിചാരണയിൽ കോടതി പ്രയോഗിക്കുന്നത് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്ന തെളിയിക്കൽ നിലവാരമാണ്. ഈ നിലവാരം ചിലപ്പോൾ സംഭാവ്യതയുടെ സന്തുലിതാവസ്ഥ അല്ലെങ്കിൽ തെളിവുകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്നും വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. *ഫിപ്സൺ ഓൺ എവിഡൻസ് (Phipson on Evidence)* ഈ നിലവാരം സംക്ഷിപ്തമായി ഇങ്ങനെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു: അതിനാൽ, കോടതിക്ക് "ഇത് സംഭവിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു" എന്ന് പറയാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിലുള്ളതാണ് തെളിവുകളെങ്കിൽ, ബാധ്യത നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നു; എന്നാൽ സാധ്യതകൾ തുല്യമാണെങ്കിൽ, ബാധ്യത നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല. *മില്ലർ v. മിനിസ്റ്റർ ഓഫ് പെൻഷൻസ്* [(1947) 2 All ER 372] എന്ന കേസിൽ, ജസ്റ്റിസ് ലോർഡ് ഡെന്നിംഗ് (അന്നത്തെ മാസ്റ്റർ ഓഫ് റോൾസ്) സാധ്യതകളുടെ സന്തുലിതാവസ്ഥ അല്ലെങ്കിൽ മുൻതൂക്കം എന്ന സിദ്ധാന്തത്തെ താഴെ പറയുന്ന വാക്കുകളിൽ നിർവചിച്ചു:

"(1) ... ഇതിന് തീർച്ചപ്പെടുത്തൽ (certainty) എന്ന തലത്തിൽ എത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല, പക്ഷേ ഉയർന്ന അളവിലുള്ള സംഭാവ്യത ഉണ്ടായിരിക്കണം. ന്യായമായ സംശയങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള തെളിവ് എന്നാൽ സംശയത്തിന്റെ നിഴലിനപ്പുറമുള്ള തെളിവ് എന്നല്ല അർത്ഥമാക്കുന്നത്. അയഥാർത്ഥ സാധ്യതകളെ നീതിയുടെ ഗതിയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിപ്പിക്കാൻ അനുവദിച്ചാൽ നിയമത്തിന് സമൂഹത്തെ സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു വ്യക്തിക്കെതിരെ തെളിവുകൾ വളരെ ശക്തമാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന് അനുകൂലമായി ഒരു വിദൂര സാധ്യത മാത്രമേ അവശേഷിക്കുന്നുള്ളൂവെങ്കിൽ, അത് "തീർച്ചയായും ഇത് സാധ്യമാണ്, പക്ഷേ ഒട്ടും സംഭവ്യമല്ല" എന്ന വാചകത്തിൽ തള്ളിക്കളയാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ, കേസ് ന്യായമായ സംശയങ്ങൾക്കപ്പുറം തെളിയിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അതിൽ കുറഞ്ഞതൊന്നും മതിയാകില്ല." (ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു)

721. സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്ന നിലവാരത്തിനുള്ളിൽ വ്യത്യസ്ത തലത്തിലുള്ള സംഭാവ്യതകൾ ഉണ്ടാവാമെന്ന് നിയമം അംഗീകരിക്കുന്നു. *ബേറ്റർ v. ബേറ്റർ* [1951 P 35 (CA)] എന്ന കേസിൽ ജസ്റ്റിസ് ഡെന്നിംഗ്, എൽ. ഇത് സംക്ഷിപ്തമായി സംഗ്രഹിച്ചു. അവിടെ അദ്ദേഹം ഈ തത്വം ഇപ്രകാരം രൂപപ്പെടുത്തി: (p 37)

"...അതുപോലെ സിവിൽ കേസുകളിലും, കേസ് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം കൊണ്ട് തെളിയിക്കപ്പെടണം, എന്നാൽ ആ നിലവാരത്തിനുള്ളിൽ സംഭാവ്യതയുടെ വിവിധ തലങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം. *ആ തലം വിഷയത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.*" (ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു) പോലീസ് സേനാംഗമായിരുന്ന എതിർകക്ഷി അവധിയിലിരിക്കെ കൊലപാതകമെന്ന

ഗുരുതരമായ നടപടിപ്പിഴവ് ചെയ്തു എന്ന ഗുരുതരമായ ആരോപണത്തിന്മേലാണ് അച്ചടക്ക അന്വേഷണം വിളിച്ചുചേർത്തത്. മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചതുപോലെ, സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്ന നിലവാരത്തിനുള്ളിൽ പോലും, സംഭാവ്യതയുടെ തലം വിഷയത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും.

I അച്ചടക്ക കാര്യങ്ങളിലുള്ള ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധന

30. ഹൈക്കോടതി അതിന്റെ കണ്ടെത്തലുകളിൽ എത്തിയപ്പോൾ ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനയുടെ അധികാരത്തിലുള്ള പരിമിതികൾ ലംഘിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് ഇപ്പോൾ നാം വിലയിരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. **മോനി ശങ്കർ v. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ**[7] എന്ന കേസിൽ, തെളിവുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്തി വകുപ്പുതല അന്വേഷണത്തിന്റെ കണ്ടെത്തലുകൾ റദ്ദാക്കിക്കൊണ്ട് കേന്ദ്ര അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണൽ അതിന്റെ ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനാ അധികാരം കവിഞ്ഞുപോയോ എന്ന് ഈ കോടതിയുടെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് വിലയിരുത്തേണ്ടി വന്നു. ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനയുടെ പരിധിയെക്കുറിച്ച് കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

> "17. വകുപ്പുതല നടപടി ഒരു ക്വാസി-ജുഡീഷ്യൽ (quasi-judicial) നടപടിയാണ്. പ്രസ്തുത നടപടിയിൽ തെളിവ് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമല്ലെങ്കിൽ പോലും, സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. **ഒരു കുറ്റാരോപിതനായ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നടപടിപ്പിഴവ് ചെയ്തു എന്ന് അനുമാനിക്കുമ്പോൾ, ബന്ധപ്പെട്ട തെളിവുകൾ പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും അപ്രസക്തമായ വസ്തുതകൾ അതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കാൻ ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനാ അധികാരം ഉപയോഗിക്കുന്ന കോടതികൾക്ക് അവകാശമുണ്ട്. വസ്തുതകളെക്കുറിച്ചുള്ള അനുമാനങ്ങൾ നിയമതത്വങ്ങളുടെ ആവശ്യകതകൾ നിറവേറ്റുന്ന തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതായിരിക്കണം.** അതുകൊണ്ട്, വകുപ്പ് ഹാജരാക്കിയ തെളിവുകൾ, അത് പൂർണ്ണമായും ശരിയാണെന്ന് മുഖവിലയ്ക്കെടുത്താൽ പോലും, തെളിയിക്കൽ ഭാരത്തിന്റെ ആവശ്യകതകൾ, അതായത് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം (preponderance of probability), നിറവേറ്റുന്നുണ്ടോ എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വന്തം നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ ട്രൈബ്യൂണലിന് അവകാശമുണ്ട്. അത്തരം തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, അനുപാത സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ (doctrine of proportionality) പരീക്ഷണം തൃപ്തികരമല്ലെങ്കിൽ, ട്രൈബ്യൂണലിന് ഇടപെടാൻ അതിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ അധികാരം ഉണ്ട്. അനുപാത സിദ്ധാന്തത്തിന് വേണ്ടി അയുക്തിയുടെ സിദ്ധാന്തം വഴിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് (doctrine of unreasonableness is giving way to the doctrine of proportionality) നാം ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. (കാണുക:

7 (2008) 3 SCC 484

2020_13_951_986

ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം v. ഷിയോ ശങ്കർ ലാൽ ശ്രീവാസ്തവ [(2006) 3 SCC 276]: 2006 SCC (L&S) 521 *കൂടാതെ കോയമ്പത്തൂർ ജില്ലാ സെൻട്രൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക് v. എംപ്ലോയീസ് അസോസിയേഷൻ* [(2007) 4 SCC 669 : (2007) 2 SCC (L&S) 68])"

(ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു)

31. ക്രിമിനൽ കേസിൽ വെറുതെ വിട്ടതുകൊണ്ട് മാത്രം വകുപ്പുതല നടപടികളിലെ നടപടിപ്പിഴവിന്റെ ആരോപണത്തിൽ നിന്ന് എതിർകക്ഷി മുക്തനാകുന്നില്ല എന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്ന വിധിന്യായങ്ങളെയാണ് ബഹുമാനപ്പെട്ട സിംഗിൾ ജഡ്ജി ആശ്രയിച്ചത്. സിംഗിൾ ജഡ്ജി താഴെ പറയുന്ന കണ്ടെത്തലുകളിൽ എത്തി:

(I) വകുപ്പുതല അന്വേഷണം നിയമപ്രകാരം ആണ് നടത്തിയത്;

(ii) ഡുക്സാക്ഷി എന്ന നിലയിൽ ജോദ് സിംഗിന്റെ മുഖ്യ വിസ്താരണയിലെ മൊഴി ആരോപണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നതിന് മതിയായിരുന്നു; കൂടാതെ

(iii) കൊലപാതക കുറ്റം തെളിയിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ട്, മറ്റെല്ലാ ആരോപണങ്ങളും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു.

32. ജോദ് സിംഗിന്റെ മൊഴി പൂർണ്ണമായി കാണാത്തതിന് സിംഗിൾ ജഡ്ജിക്ക് തെറ്റുപറ്റിയെന്ന് ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് കണ്ടെത്തി. **പി. ജോൺ ചാണ്ടി ആൻഡ് കമ്പനി (പി) ലിമിറ്റഡ്** v. **ജോൺ പി. തോമസ്**[8] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് ഇപ്രകാരം വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്:

"തെളിവുകൾ ശരിയായ രീതിയിൽ വിലയിരുത്തുന്നതിന്, ഒരു കോടതി മൊഴി മുഴുവനായും പരിഗണിക്കണം. എതിർ വിസ്താരണ ഒരു സാക്ഷിയുടെ മൊഴിയുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാഗമാണ്, മുഖ്യ വിസ്താരണയിൽ പറഞ്ഞതെല്ലാം എതിർ വിസ്താരണയിലൂടെ പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു."

ഈ പരിശോധനയിൽ ഏർപ്പെട്ടപ്പോൾ, ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് ഒരു ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതിയെപ്പോലെ തെളിവുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്തി. ഈ തീരുമാനത്തിനെതിരെയുള്ള വിമർശനം അടിസ്ഥാനമില്ലാത്തതല്ല.

33. അച്ചടക്കപരമായ കാര്യങ്ങളിലെ ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനയ്ക്ക് രണ്ട് അറ്റങ്ങളുണ്ട്. ആദ്യത്തേത് സംയമനത്തിന്റെ നിയമം (rule of restraint) ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. രണ്ടാമത്തേത് ഇടപെടൽ

8 (2002) 5 SCC 90

2020_13_951_986

എപ്പോൾ അനുവദനീയമാണ് എന്ന് നിർവചിക്കുന്നു. സംയമനത്തിന്റെ നിയമം ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധനയുടെ വ്യാപ്തിയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. ഇതിന് സാധുവായ ഒരു കാരണമുണ്ട്. ഒരു നടപടിപ്പിഴവ് (misconduct) സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത് പ്രാഥമികമായി അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ അധികാരപരിധിയിലാണ്. ന്യായാധിപൻ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെയും, ഒരു തൊഴിൽദാതാവിന്റെയും സ്ഥാനം ഏറ്റെടുക്കുന്നില്ല. അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയുടെ വസ്തുതാപരമായ കണ്ടെത്തലിനോടുള്ള ആദരവ് (Deference to a finding of fact) എന്നത്, സേവനത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ നടത്തിപ്പിന് ഉത്തരവാദി തൊഴിൽദാതാവാണ് എന്ന ആശയത്തിന്റെ അംഗീകാരമാണ്. അച്ചടക്ക അന്വേഷണങ്ങൾ സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ, കോടതി നടപടികൾക്ക് ബാധകമായ കർശനമായ തെളിവ് നിയമങ്ങൾ ഇവയ്ക്ക് ബാധകമല്ല. അതുകൊണ്ട്, തെളിയിക്കൽ നിലവാരം, ഒരു ക്രിമിനൽ വിചാരണയെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ന്യായമായ സംശയങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള കർശനമായ നിലവാരമല്ല, മറിച്ച് സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം എന്ന ഒരു സിവിൽ നിലവാരമാണ്. സാധ്യതകളുടെ നിയമത്തിൽ, പശ്ചാത്തലത്തെയും വിഷയത്തെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി വ്യത്യസ്ത സമീപനങ്ങളുണ്ട്. ഈ രണ്ട് അറ്റങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേത് ആദരവിലും സ്വയംഭരണത്തിലും (deference and autonomy) അധിഷ്ഠിതമാണ്. അതായത്, വസ്തുതകൾ കണ്ടെത്തുന്ന അതോറിറ്റി എന്ന നിലയിൽ അച്ചടക്ക അതോറിറ്റിയോടുള്ള ആദരവും, സേവനത്തിലെ അച്ചടക്കവും കാര്യക്ഷമതയും നിലനിർത്തുന്നതിൽ തൊഴിൽദാതാവിനുള്ള സ്വയംഭരണവും. മറ്റേ അറ്റത്തുള്ള തത്വം ഇതാണ്: അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകൾ തെളിവില്ലായ്മയെ (no evidence) അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ വികൃതമാക്കലിന് (perversity) വിധേയമായതോ ആണെങ്കിൽ കോടതിക്ക് ഇടപെടാൻ അധികാരമുണ്ട്. പ്രധാനപ്പെട്ട തെളിവുകൾ പരിഗണിക്കുന്നതിലെ പരാജയം, നിയമം വസ്തുതകളുടെ വികൃതമായ നിർണ്ണയമായി (perverse determination of fact) കണക്കാക്കുന്ന ഒന്നിന്റെ ഭാഗമാണ്. അനുപാതബോധം (Proportionality) നമ്മുടെ നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയുടെ ഉറച്ച സവിശേഷതയാണ്. തെളിവുകളുടെയോ നടപടിപ്പിഴവിന്റെയോ സ്വഭാവത്തിന് ആനുപാതികമല്ലാത്ത കണ്ടെത്തലുകളിലോ ശിക്ഷകളിലോ ഇടപെടാൻ കോടതിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നതിലൂടെ സേവന നിയമങ്ങൾ വളരെക്കാലമായി ഇത് അംഗീകരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് തീരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെയുള്ള സ്ഥിരമായ യാത്ര നിലനിർത്തുന്നതിലാണ് ജുഡീഷ്യൽ വൈദഗ്ധ്യം കുടികൊള്ളുന്നത്. ഈ തീരങ്ങളെയാണ് ഒരേ സ്പ്രേണിയുടെ രണ്ട് അറ്റങ്ങൾ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്.. ജുഡീഷ്യൽ പുനഃപരിശോധന നടത്തുമ്പോൾ ന്യായാധിപന്മാർ 'കൈ കഴുകി ഒഴിയുക' എന്ന രീതി പിന്തുടരുക മാത്രമല്ല ചെയ്യുന്നത്. ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ കണ്ടെത്തൽ ചില തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കാൻ, പ്രാരംഭ തലത്തിലുള്ള സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തുന്നു. നടപടിപ്പിഴവിന്റെ ആരോപണത്തെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ ചില തെളിവുകളുണ്ടെന്ന് കോടതിയുടെ മനസ്സാക്ഷിയെ

തുപ്തിപ്പെടുത്താനും വികൃതമാക്കലിൽ നിന്ന് (perversity) സംരക്ഷിക്കാനുമാണ് ഇത്. എന്നാൽ, ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിലെ തെളിവുകളുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്താനോ അല്ലെങ്കിൽ ന്യായാധിപന് കൂടുതൽ ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് പകരം വെക്കാനോ ഇത് കോടതിയെ അനുവദിക്കുന്നില്ല. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് മുകളിൽ പറഞ്ഞ ആദ്യത്തെ തത്വത്തെ ലംഘിക്കുന്നതിന് തുല്യമാകും. ശക്തമായ സാമാന്യബുദ്ധി ഉപയോഗിക്കലാണ് ആത്യന്തിക മാർഗ്ഗദർശി; അത് ഇല്ലെങ്കിൽ ന്യായാധിപന്റെ വൈദഗ്ധ്യം വിഫലമാണ്.

J കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിന്റെ ഫലം

34. ഈ കേസിൽ, കൊലപാതക കുറ്റത്തിന്മേലുള്ള ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ (acquittal) ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സെഷൻസ് കോടതിയുടെ വിധി ക്രിമിനൽ നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയുടെ സ്ഥിരതയില്ലാത്ത സ്വഭാവത്തെയാണ് (vagaries) പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്. വിധിന്യായത്തിൽ, കൂറുമാറിയ സാക്ഷികളുടെയും പ്രധാന സാക്ഷി തന്റെ മൊഴിയിൽ നിന്ന് മാറിപ്പറഞ്ഞതിന്റെയും (resiling) ഒരു പട്ടിക തന്നെയുണ്ട്. ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ ഒരു അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നില്ല എന്ന് നമ്മുടെ മുൻകാല വിധികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. **സൗത്തേൺ റെയിൽവേ ഓഫീസേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ** v. **ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ**[9] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

> "37. ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ എന്നത് മാത്രം, അച്ചടക്ക അതോറിറ്റി ചുമത്തിയ ശിക്ഷാ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടാനുള്ള കാരണമായി കണക്കാക്കാനാവില്ല. ആ വസ്തുത പരിഗണിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി പറഞ്ഞിട്ടില്ല. റിവിഷണൽ അതോറിറ്റി അത് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. **കുറ്റാരോപിതനായ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ക്രിമിനൽ കേസിൽ കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെട്ടാൽ പോലും പിരിച്ചുവിടൽ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാവുന്നതാണ് എന്നത് ഇപ്പോൾ സുസ്ഥാപിതമായ ഒരു നിയമ തത്വമാണ്.**"

(ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു)

ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ് v. **എസ്. സമുതിരം**[10] എന്ന കേസിൽ, ഈ കോടതിയുടെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു: സാക്ഷികൾ കൂറുമാറിയതുകൊണ്ടോ സാങ്കേതിക കാരണങ്ങളാലോ ഉള്ള കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിന് വിപരീതമായി, പ്രതിക്ക് ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ "മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ" ലഭിച്ചാൽ മാത്രമേ, ആ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ അച്ചടക്ക നടപടികളിലെ

9 (2009) 9 SCC 24
10 (2013) 1 SCC 598

2020_13_951_986

തീരുമാനത്തെ ബാധിക്കുകയും യാന്ത്രികമായി (automatic) പുനഃസ്ഥാപനത്തിലേക്ക് (reinstatement) നയിക്കുകയും ചെയ്യുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ, നിയമങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കമോ നടപടിക്രമങ്ങളോ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ശിക്ഷാ നിയമങ്ങളിൽ "മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിനെ"ക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഇത് ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചത്:

"മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ (Honourable acquittal)

24. "മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ" എന്ന പദപ്രയോഗത്തിന്റെ അർത്ഥം ഈ കോടതിയിൽ ആർ.ബി.ഐ. v. ഭോപാൽ സിംഗ് പാഞ്ചൽ [(1994) 1 SCC 541] എന്ന കേസിൽ പരിഗണനയ്ക്ക് വന്നു. ക്രിമിനൽ കോടതിയുടെ മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ അച്ചടക്ക നടപടികളിൽ ചെലുത്തുന്ന സ്വാധീനം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ചട്ടം 46(4)-ന്റെ പ്രത്യാഘാതം ആ കേസിൽ ഈ കോടതി പരിഗണിച്ചു. **ആ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, വെറുതെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കുന്നത് മാത്രം ഒരു ജീവനക്കാരന് സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ അവകാശം നൽകുന്നില്ലെന്നും, ആ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ മാന്യമായിരിക്കണം എന്നും ഈ കോടതി വിധിച്ചു. "മാന്യമായ കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ", "കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ", "പൂർണ്ണമായി ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടു"എന്നീ പദപ്രയോഗങ്ങൾ ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിനോ ശിക്ഷാ നിയമത്തിനോ അപരിചിതമാണ്, അവ കോടതി വിധിന്യായങ്ങളാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണ്. "മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെട്ടു" എന്നതിന്റെ കൃത്യമായ അർത്ഥം നിർവചിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. പ്രോസിക്യൂഷൻ തെളിവുകൾ പൂർണ്ണമായി പരിഗണിച്ച ശേഷം പ്രതിയെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കുകയും, പ്രതിക്കെതിരായ ആരോപണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നതിൽ പ്രോസിക്യൂഷൻ പൂർണ്ണമായും പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, പ്രതിയെ മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കി എന്ന് പറയാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.**

25. ആർ.പി. കപൂർ v. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ [AIR 1964 SC 787] എന്ന കേസിൽ, കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ മാന്യമായതല്ലാതെ (other than honourable) ഉള്ളതാണെങ്കിൽ, അപ്പോഴും വകുപ്പുതല നടപടികൾ തുടരാമെന്ന് വിധിച്ചു. ആസാം സംസ്ഥാനം v. രാഘവ രാജ്ഗോപാലാചാരി [1972 SLR 44 (SC)] എന്ന കേസിൽ, റോബർട്ട് സ്റ്റുവർട്ട് വോച്ചോപ് v. എമ്പറർ [ILR (1934) 61 Cal 168] എന്ന കേസിൽ ജസ്റ്റിസ് ലോർഡ് വില്യംസ്, പ്രകടിപ്പിച്ച അഭിപ്രായങ്ങൾ ഈ കോടതി അംഗീകരിച്ചു ഉദ്ധരിച്ചു: (രാഘവ കേസ് [1972 SLR 44 (SC)] , SLR p. 47, ഖണ്ഡിക 8)

"8. ..."'മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെട്ടു" എന്ന പദപ്രയോഗം നീതിന്യായ കോടതികൾക്ക് അജ്ഞാതമാണ്. ഇത് വ്യക്തമായും സൈനിക കോടതികളിലും മറ്റ് നീതിന്യായേതര ട്രൈബ്യൂണലുകളിലും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു തരം ഉത്തരവാണ്. അപ്പീൽവാദിയുടെ വിശദീകരണം

2020_13_951_986

ഞങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുകയും അത് സത്യമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും സർക്കാർ അതോറിറ്റികളും മജിസ്ട്രേറ്റും അത് അംഗീകരിക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെന്ന് കരുതുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ വിധിന്യായത്തിൽ പറഞ്ഞു. കൂടാതെ, ചാർജിൽ സൂചിപ്പിച്ച പണം അപ്പീൽവാദി ദുരുപയോഗം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നും ഞങ്ങൾ തീരുമാനിച്ചു. അതിനാൽ, ഞങ്ങളുടെ വിധിന്യായത്തിന്റെ ഫലം, പ്രതിക്ക് പൂർണ്ണമായും സമഗ്രമായും കുറ്റവിമുക്തനാക്കൽ ലഭിച്ചു എന്നതാണ്. ഒരുപക്ഷേ, സർക്കാർ അതോറിറ്റികൾ "മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെട്ടു" എന്ന് പറയുന്നതിന് ഇത് തുല്യമായിരിക്കും.'" (റോബർട്ട് സ്റ്റുവർട്ട് കേസ് [ILR (1934) 61 Cal 168] , ILR pp. 188-89)

26. ഞങ്ങൾ ഇതിനകം സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഒരു ജീവനക്കാരൻ ക്രിമിനൽ കോടതിയാൽ മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെട്ടാൽ പോലും, സർവീസ് ചട്ടങ്ങളിൽ പുനഃസ്ഥാപനത്തിന് (reinstatement) വ്യവസ്ഥയില്ലെങ്കിൽ, പുനഃസ്ഥാപനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരു ആനുകൂല്യവും അവകാശപ്പെടാൻ ജീവനക്കാരന് അർഹതയില്ല. ഒരു വ്യക്തി കുറ്റക്കാരനാണെന്ന് കണ്ടെത്താൻ ക്രിമിനൽ കോടതിക്ക് ആവശ്യമായ തെളിയിക്കൽ നിലവാരവും അച്ചടക്ക നടപടികളിലൂടെ നടത്തുന്ന അന്വേഷണവും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ് എന്നതാണ് ഇതിന് കാരണം. ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ, പ്രതിയുടെ കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ബാധ്യത പ്രോസിക്യൂഷനാണ്, ന്യായമായ സംശയങ്ങൾക്കപ്പുറം കുറ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ, പ്രതി നിരപരാധിയായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. **ക്രിമിനൽ കോടതിയിൽ കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ ആവശ്യമായ കർശനമായ തെളിയിക്കൽ ബാധ്യത അച്ചടക്ക നടപടികളിൽ ആവശ്യമില്ലെന്നും, സാധ്യതകളുടെ മുൻതൂക്കം (preponderance of probabilities) മതിയാകുമെന്നും നിയമം സ്ഥിരീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. സാങ്കേതിക കാരണങ്ങളാൽ ഒരു വ്യക്തി കുറ്റവിമുക്തനാക്കപ്പെടുകയോ, ചില സാക്ഷികൾ കൂറുമാറിയതിനാൽ പ്രോസിക്യൂഷൻ മറ്റ് സാക്ഷികളെ ഒഴിവാക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന കേസുകൾ ഉണ്ടാകാം.** ഈ കേസിൽ, പരാതിക്കാരനും ഭാര്യയും കൂറുമാറിയെന്ന കാരണത്താൽ പല നിർണായക സാക്ഷികളെയും വിസ്തരിക്കാൻ പ്രോസിക്യൂഷൻ നടപടിയെടുത്തില്ല. അതിനാൽ, കോടതി സംശയത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം നൽകി പ്രതിയെ വിട്ടയച്ചു. ഈ കേസിൽ എതിർകക്ഷിയെ ക്രിമിനൽ കോടതി മാന്യമായി കുറ്റവിമുക്തനാക്കി എന്ന് പറയാൻ ഞങ്ങൾ തയ്യാറല്ല, അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ പോലും, തമിഴ്നാട് സർവീസ് ചട്ടങ്ങളിൽ അതിന് വ്യവസ്ഥയില്ലാത്തതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന് പുനഃസ്ഥാപനം അവകാശപ്പെടാൻ അർഹതയില്ല."

(ഊന്നൽ നൽകിയത് കൂട്ടിച്ചേർത്തു)

35. ഈ കേസിൽ, എതിർകക്ഷിയെ കൊലപാതക കുറ്റത്തിൽ നിന്ന് കുറ്റവിമുക്തനാക്കി. വിചാരണ കുറ്റവിമുക്തനാക്കലിലേക്ക് നയിച്ച സാഹചര്യങ്ങൾ മുകളിൽ വിശദമായി

വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. ക്രിമിനൽ വിചാരണയിലെ വിധി അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തിന് അന്ത്യം കുറിക്കുന്നില്ല. അച്ചടക്ക അന്വേഷണം ന്യായമായ സംശയങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള തെളിവിനാലോ ക്രിമിനൽ വിചാരണയെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന തെളിവ് നിയമങ്ങളാലോ നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ശരിയാണ്, അച്ചടക്ക അന്വേഷണത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന, കൂടുതൽ ലഘൂകരിച്ച (more relaxed) നിലവാരം വെച്ച് പോലും, ഭൻവർ സിംഗിന്റെ മരണത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ശ്രദ്ധാലോചനയിൽ എതിർകക്ഷിയുടെ പങ്കാളിത്തം തെളിയിക്കാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും. എന്നാൽ, അത്തരമൊരു ജീവനക്കാരനെ സർവീസിൽ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നത് പോലീസ് സേനയുടെ വിശ്വാസ്യതയെയും പൊതുജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തെയും ഇല്ലാതാക്കുമെന്ന സ്റ്റേറ്റിന്റെ വാദത്തിന് നിയമപരമായ സാധുത നൽകുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ അച്ചടക്ക നടപടികളുടെ രേഖകളിൽ നിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട് എന്ന് നമ്മൾ നേരത്തെ കണ്ടതാണ്.

K നിഗമനം

36. അതിനാൽ, പുനഃസ്ഥാപനത്തിനായുള്ള ഡിവിഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുന്നു. ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 142 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിച്ച്, എതിർകക്ഷി ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ യോഗ്യതാ സേവനം പൂർത്തിയാക്കുന്ന തീയതിയിൽ ആശയപരമായി (notionally) സർവീസിൽ നിന്ന് വിരമിച്ചതായി കണക്കാക്കാൻ ഞങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. എതിർകക്ഷിക്ക് മുൻകാല വേതനത്തിന് (back wages) അർഹതയുണ്ടായിരിക്കില്ല എന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് ശരിവെക്കുന്നു. എതിർകക്ഷിക്കുള്ള വിരമിക്കൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ (retiral dues) ഈ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ കണക്കാക്കുകയും വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം.

37. മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകളോടെ അപ്പീൽ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. ചെലവുകൾ സംബന്ധിച്ച് ഉത്തരവില്ല.

38. തീർപ്പാക്കാത്ത അപേക്ഷകൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ) തീർപ്പാക്കിയതായി കണക്കാക്കുന്നു.

അങ്കിത് ഗ്യാൻ അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.